

Proletari din toate țările. uniți-vă!

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-D

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

ÎN ACEST
NUMĂR
SEMNEAZĂ:

Sică Alexandrescu

Dan Iordăchescu

M. Marinescu

Adrian Rogoz

Ing. M. Stănculescu

I. M. Ștefan

**Din culisele celui
de al doilea război
mondial**

Strict secret!

(pag. 4)

Centrul
înaintaș

Schiță de Boris Laskin

(pag. 5)

... în corpore
sano

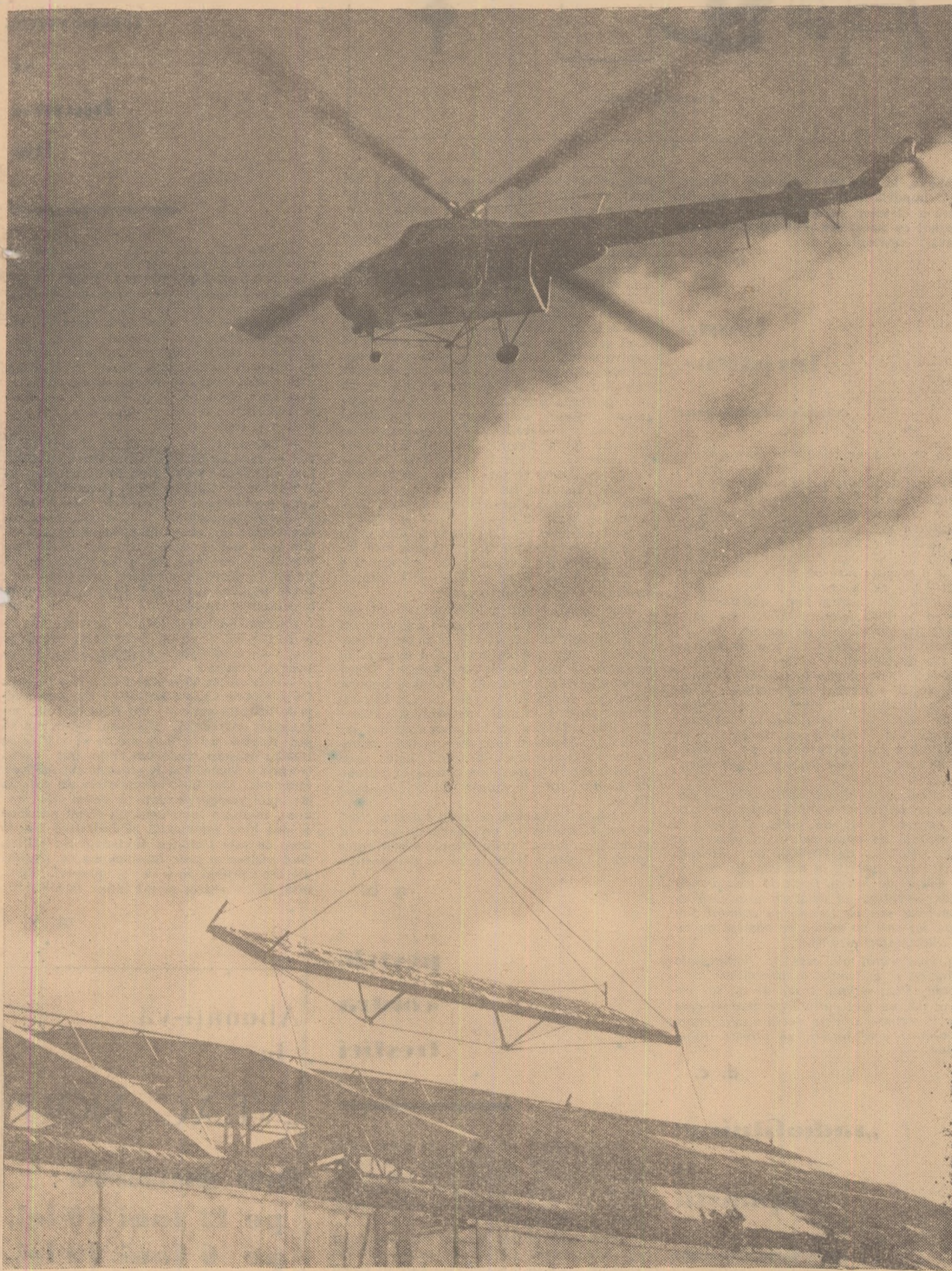
(pag. 8)

În jurul lumii

Steaua cuprului
din Katanga

de N. Hohlov

(pag. 10)

Elicopterul constructor: pe aerodromul Șeremetievo de lângă Moscova, el montează panourile prefabricate ale hangarelor

ANUL XX

11

(1991)

13 martie 1964

12 pagini, 1 leu

memento

piața
cu
două
etaje

Ce să fie oare colosu acesta ciudat și de ce oare scormonește, duduind din toată puterea motorului lui asfaltul pieței? Seamănă cu un tanc, și totuși ce să caute o asemenea mașină astăzi, în plin centrul Moscovei? Iată câteva din întrebările pe care și le-au pus în ultima vreme cetățenii capitalei sovietice care, umblind după diferite treburi, treceau prin zona binecunoscută a pieței Arbat.

Binecunoscută până acum câteva zile, aici astăzi piața și-a schimbat aproape complet înfățișarea. Datorită tocmai ciudatei mașini remarcate de trecătorii moscoviți și care, deși are puterea unui tanc, nu este altceva decât un pașnic tractor, e drept însă, cum nu poți întîlni chiar în fiecare zi. El ajută piața Arbat, la fel de bătrînă ca și străvechiul oraș, să îmbrace veșminte noi.

E vorba de unele măsuri luate în vederea descongestionării circulației în acest punct aglomerat al orașului. În jurul lucrărilor pot fi văzuți mereu curioși care se interesează nu numai de mecanismele uriașului tractor cu cei 300 de cai putere ai lui, ci și de viitorul aspect al Arbatului.

Acest aspect va fi oarecum neobișnuit. Prin săparea unui pasaj subteran necesar atât mijloacelor de transport — turisme, autobuze și troleibuze — cât și pietonilor Arbatul se va transforma într-o piață cu două etaje, în care circulația se va face pe două nivele. La lucrări sînt folosite mașini și mecanisme dintre cele mai perfecționate printre care uriașul tractor-constructor de mai sus. Fabricat de uzinele din Celiabinsk tractorul, în versiunea lui agricolă, poate efectua peste 50 de operațiuni pe orice teren, înlocuind perfect patru tractoare obișnuite sau cinci rutiere.

Manevrarea tractorului e complet automatizată făcîndu-se cu ajutorul butoanelor, iar cabina conducătorului este dotată cu instalație de aer condiționat. Prin calitățile lui, tractorul Diesel-electric sovietic de 300 cai este considerat de specialiști ca cel mai puternic din Europa.

a. b.

viitori
newtoni

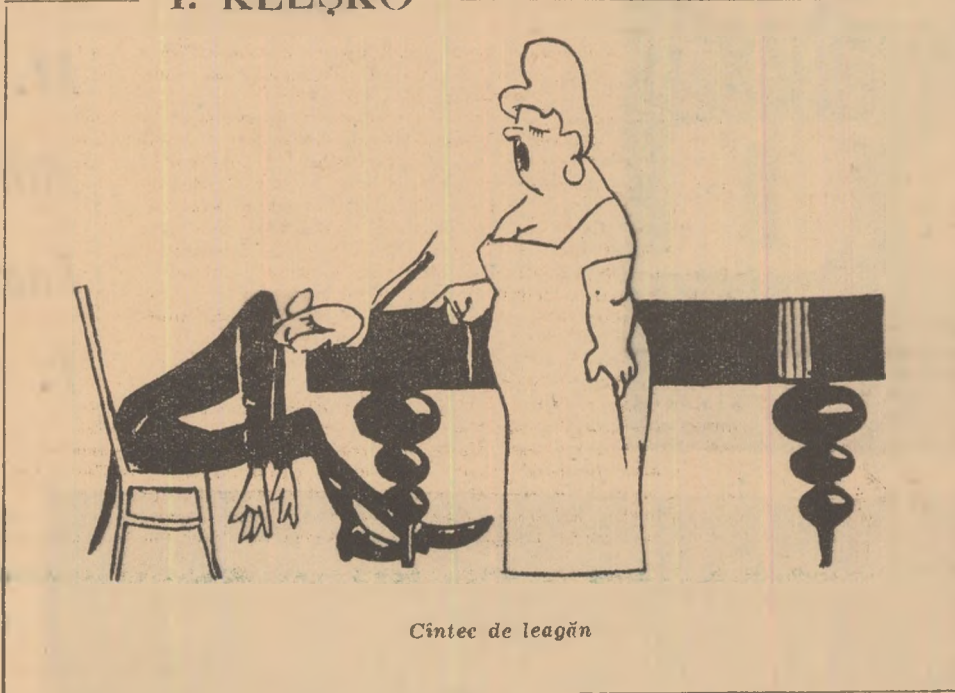
Davidkovo este un sătuleț așezat foarte aproape de Moscova. El își datorează celebritatea școlii-internat nr. 18 aflate în hotarele lui. În această școală cu un profil deosebit, care funcționează pe lângă Universitatea „Lomonosov”, pot studia numai elevii cu pronunțate aptitudini pentru științele exacte, selecționați din școlile medii ale întregii țări, la recomandarea consiliilor pedagogice respective. Școala din Davidkovo mai este renumită și prin faptul că are ca profesori pe cîțiva dintre cei mai de seamă oameni de știință sovietici. Numai la Kiev, Leningrad și Novosibirsk mai există școli de acest tip.

Programa analitică, extrem de complexă, diferă foarte mult de aceea a școlilor medii obișnuite, apropiindu-se mai degrabă de programa institutelor de învățămînt superior.

Să vedem cam ce obiecte cuprinde o zi obișnuită de curs. După ce sună clopoșelul pentru prima oră, într-una din clase intră doctorul în științe fizico-matematice I. A. Smorodinski, care predă lecții suplimentare de fizică. (Titularul catedrei este academicianul I. K. Kikoin). Profesorul nu folosește pentru demonstrații material didactic obișnuit, ci utilizează numai creta și tabla. În sală domnește o atmosferă deosebită de cea caracteristică școlilor medii.

Clasa 10 B, de pildă, are oră de matematici cu renumitul academician A. N. Kolmogorov. Sau clasa 11 face cunoștință cu teoria funcțiilor variabilei complexe, cu ajutorul tînărului doctor în științe fizico-matematice V. I. Arnold. Ora următoare este consacrată sociologiei. În decurs de 45 de minute sînt dezbătute probleme extrem de interesante ale epocii noastre. Dar să nu uităm că la școala din

I. KLEŠKO

Cîntec de leagăn

Davidkovo, în afară de științele exacte, un loc important îl ocupă și educația estetică a elevilor, care trebuie să devină specialiști cu pregătire multilaterală, niște adevărați Newtoni.

b. r.

homo
turisticus

Dacă ar fi să ne imaginăm un simbol al epocii noastre, ar trebui să ne gîndim nu numai la traiectoriile extraterestre ale cosmonauților, dar și la cele terestre ale drumeților cu rucsacuri în spinare. Căci dacă curiozitatea de a cunoaște lumea nu le-a lipsit oamenilor niciodată, posibilitățile de a o satisface sînt azi mai mari ca oricînd. Cifrele o atestă: iară să ia în considerare numărul din ce în ce mai mare al turiștilor interni din fiecare țară, statisticile ne spun că în 1962 hotarele diferitelor state au fost trecute de 270 de milioane de ori și că numărul turiștilor a fost de 63 de milioane de oameni.

Iată-l deci, pe „homo turisticus” în plină activitate. El e prezent pretutindeni: la picioarele turnului din Pisa sau pe „nisipurile de aur” din Bulgaria, în galeriile Tretiakov din Moscova sau în localitatea de baștină a lui Shakespeare, pe stîncile Islandei sau în Piața Palatului din București.

În ultimii ani tot mai mulți călători posesesc pe teritoriul Uniunii Sovietice. În anul care a trecut, de pildă, U.R.S.S. a fost vizitată de aproximativ un milion de turiști, S.U.A. — de 700 000, iar Elveția, țară cu vechi tradiții în această direcție — de 6 000 000 de turiști. Peste 11 milioane de cetățeni sovietici au călătorit prin țară cu automobilul sau cu trenul, cu avionul sau pe jos, iar cam un milion de oameni au vizitat diferite țări străine.

Nu vom vorbi aici despre importanța economică și culturală a turismului internațional. Vom aminti, însă, de un alt aspect al lui, nu mai puțin important și care poate fi rezumat într-un vechi dicton adoptat ad-hoc: cînd turiștii se plimbă, tunurile tac.

d. c.

„radiofiuica”

și
alpiniști

Spre a veni în ajutorul profesorilor, studenții de la Institutul electrotehnic de comunicații „M. A. Bonci-Bruevici” din Leningrad, au inventat o mașină „examinator”. În momentul de față, examenele și colocviile la diverse obiecte se pot da cu mașina „LEIS”, care nu știe ce-i oboseala și „aude” perfect. Cum se desfășoară un asemenea examen? În mașină se introduce o fișă pe care sînt scrise întrebarea și câteva

răspunsuri (dintre ele, unul singur e cel bun). Studentul alege răspunsul pe care-l socotește just și apasă pe un anumit buton, după care se aprind niște beculțe care indică dacă răspunsul este exact sau nu. Orice posibilitate de suflat este exclusă.

Dar studenții rămîn tot studenți. Au găsit imediat o ieșire din această situație dificilă... Și iată cum:

Anul trecut, la examenul de chimie, fixat într-o zi călduroasă de iunie, doi studenți s-au prezentat îmbrăcați foarte nepotrivit pentru sezon. Purtau niște pulovere groase, călduroase, ceea ce a stîrnit nedumerirea colegilor. Căci mulți dintre ei nu știau că în ziua aceea urma să aibă loc experimentarea postului de radio-emisie miniatural UKV, ascuns special sub puloverele sus-amintite. Și încercarea lui trebuia să aibă loc chiar la examenul de chimie. În sala de examinare a intrat numai un student, celălalt rămînînd într-o încăpere alăturată spre „a-i acorda ajutor colegului său”. Emițătorul, mic cît un ceas de mină de damă și înfășurat într-o fișie de tifon, se afla prins la incheietura minii stîngi... Stația n-a înșelat așteptările inventatorilor: examenul a fost dat cu brio după „radiofiuici”, fără ca profesorul să fi bănuit ceva.

Bineînțeles, totul a fost numai o glumă. Lucrînd la invenția lor, tinerii constructori n-au urmărit în nici un caz să perfecționeze suflatul. UKV are cu totul altă menire. El urmează să fie folosit de alpiniști. Drept care, a arătat studentul Volodea Bataev, unul din inventatori, este montat într-un felinar electric utilizat de alpiniști. Postul emițător „Malișka” a fost experimentat nu numai la examenul de chimie, ci și în munji, unde s-a comportat admirabil. Este ușor (numai 350 de grame), are o rază de acțiune de 4 kilometri și o durată de activitate de 10 ore.

Invenția se bucură de mult interes. Noul aparat e solicitat și de navele de cercetări științifice „Zarea” și de uzinele metalurgice (pentru legătura între secții) și de sportivi.

g. b.

peștele
contra
trestiei

„Amurul alb” este un pește mare, ajungînd pînă la 30 de kilograme, cu carnea foarte gustoasă. Trăiește în bazinul fluviului al cărui nume îl poartă. Are dinți în formă de fierăstrău cu care roade trestie, rogoz și alte plante.

Cunoscînd aceste însușiri ale „amurului alb” oamenii de știință s-au gîndit să-l folosească pentru o experiență care ar putea aduce economii de milioane de ruble. Este vorba de lupta împotriva vegetației din eleștee și lacurile de acumulare. Această luptă o poartă deopotrivă energicienii, pescarii, specialiștii în îmbunătățiri funciare. De ce? Pentru că dezvoltarea vegetației face să scadă debitul canalelor de irigație, să se reducă producția de energie electrică, invadînd bazinele de răcire de la termocentrale, nimicește acele însușiri ale apei care o fac potabilă în lacurile de acumulare.

Transplantarea „amurului alb” ca și a altui pește — *Hipophthalmichthys molitrix* — mare consumator de fitoplancton, în popor cunoscut sub numele de „frunte îngustă” a fost o treabă destul de dificilă. Mult timp cercetătorii n-au reușit să obțină înmulțirea peștilor în noile condiții. Dar în cele din urmă au biruit. „Amurul alb” cu apetitul lui de-a dreptul fabulos — în 24 de ore el consumă o cantitate de trestie, rogoz sau alte plante ce depășește propria-i greutate — trăiește azi în Turkmenia, Ucraina și în ținutul Krasnodar.

Pe lângă folosul pe care îl aduce în acțiunea de îmbunătățiri funciare, „amurul alb” este foarte ușor de „întreținut”: consumă numai vegetale și crește extrem de repede în greutate, ceea ce este foarte important pentru un pește comestibil.

a. v.

aznavour

și

bunica
lui

Charles Aznavour se află la Moscova în cadrul unui turneu care-l va purta și prin alte câteva orașe sovietice: Leningrad, Kiev, Tbilisi și Erevan. După care cîntărețul francez va pleca în S.U.A. și în Canada.

Dar dacă Statele Unite și Canada vor însemna pentru acest adevărat globe-trotter al muzicii simple popasuri rutiniere, dictate de obligații contractuale, vizita în U.R.S.S. este considerată de Aznavour ca un mare eveniment deoarece la plăcerea de a descoperi publicul sovietic se adaugă rațiuni personale și sentimentale.

— Într-adevăr — a declarat el unui ziarist — dacă eu sînt născut la Paris, părinții mei au văzut lumina zilei în Armenia. Întotdeauna păstrezi în suflet un tainic atașament pentru țara de baștină, chiar dacă n-ai văzut-o niciodată cu ochii tăi. De aceea sînt curios să cunosc locurile unde au trăit strămoșii mei și unde mai am familie: pe bunica, de exemplu, acum în vîrstă de 92 de ani și, probabil, un mare număr de veri, unchi și mătuși, pe care sper că voi avea bucuria să-i cunosc.

Întrebat de interlocutorul lui dacă turneul în U.R.S.S. îi va da prilejul să se mai și odihnească, să se mai destindă puțin, Aznavour a răspuns:

— Nu, n-am să am nici un pic de răgaz. Ca întotdeauna, va trebui să fiu foarte repede în altă parte — dat fiind că am un calendar extrem de riguros... Sigur, am să pot dispune de câteva ore ca să vizitez în treacăt orașele unde voi cînta. Dar nu-mi fac nici o iluzie. Voi fi prins de tot felul de obligații... Mai întîi cunoștințele pe care le am, apoi colegii pe care va trebui să-i cunosc. Încît nu anul ăsta am să-mi pot face o idee bine întemeiată și definitivă despre ceea ce este Uniunea Sovietică. De altfel, cînd vizitezi o țară, întotdeauna se întîmplă așa: primul an e ca și pierdut. Sper, însă, să am ocazia să mă întorc în U.R.S.S.

m. v.

Abonați-vă
la

„VEAC NOU”

Prețul abonamentelor:

pe 12 luni 40 lei,
pe 6 luni 20 lei,
pe 3 luni 10 lei.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

Un „jurnal“
original

„Moscova-
București“,
via Kalinin 16...

„Moscova-București“ — iată denumirea jurnalului vorbit recent inițiat de Asociația de prietenie sovieto-romină în vederea unei și mai largi popularizări a țării noastre în Uniunea Sovietică. De ce, însă, „Moscova-București“, via Kalinin 16? Pentru simplul motiv că primul număr al jurnalului vorbit „a apărut“ la Casa prieteniei de pe strada Kalinin nr. 16.

Intr-una din serile moscovite de februarie, când mercurul termometrului indica cu puțin peste 30° (sub zero, bine înțeles!), un număr destul de mare de temerari moscoviți se adunaseră în sala Casei prieteniei atrași, deopotrivă, de prietenia pentru poporul român, ca și de bogatul program anunțat pe invitațiile difuzate din timp de Asociație. Practic, jurnalul vorbit a fost alcătuit din trei părți sau, cum se spune în limbaj gazetăresc, din „trei pagini“.

Pentru început, I. I. Azarov, viceamiral în rezervă și membru în Consiliul de conducere al Asociației a vorbit despre relațiile de prietenie ce se dezvoltă și devin tot mai trainice între popoarele sovietic și român. Apoi arhitectul Nikolai Jurun, care în vara anului trecut a vizitat România, a vorbit cu entuziasm celor prezenți, însoțindu-și expunerea cu proiecții, despre „minunatele monumente arhitectonice“ pe care a avut prilejul să le admire la București și Mamaia.

Cea de a doua pagină a jurnalului vorbit nr. 1 a cuprins expunerea artistului emerit al R.S.F.S.R., Aleksandr Șaps, regizor la Teatrul Mossoviet, care a vorbit cu deosebită căldură despre teatrul românesc, despre vizitele făcute în România în 1953 și 1958, despre dramaturgia română pe scenele sovietice. El a evocat în primul rând pe părintele dramaturgiei românești — I. L. Caragiale — și a subliniat verva cu care „Naționalul“ de la București joacă „O scrisoare pierdută“. Șaps a mai vorbit despre interpretarea deosebită, de neuitat, pe care a dat-o marea actriță Lucia Sturdza Bulandra „Vasei Jeleznova“, despre măiestria cu care Radu Beligan, cu prilejul turneului Teatrului

Național în U.R.S.S., l-a jucat pe Illestakov din „Revizorul“ lui Gogol, ca și de faptul că de atunci pe scenele Moscovei n-a apărut un „revizor“ mai reușit. Regizorul sovietic a mai subliniat că publicul sovietic și oamenii de teatru din U.R.S.S. i-au îndrăgit în aceeași măsură pe eroii lui Caragiale din „Scrisoarea pierdută“, pe ai lui Tudor Mușatescu din „Titanic vals“ sau pe ai lui Mihail Sebastian din „Steaua fără nume“ și că în prezent se imprietenesc cu Toma și Frincu din „Febrele“ lui Lovinescu care se joacă cu un deosebit succes pe scena Teatrului Pușkin din Moscova. Pe acești doi eroi, publicul prezintă la jurnalul vorbit nr. 1 i-a putut cunoaște chiar în aceeași seară, în interpretarea actorilor G. Șevčov și V. Karpov, care au prezentat un fragment din spectacol.

Dar Alexandr Șaps a vorbit nu numai despre teatrul profesionist din România. El și-a amintit cu plăcere și de teatrele de amatori, de formațiile artistice de cîntece și dansuri naționale și de admirabila muzică populară românească. Ca ilustrație a celor spuse de el, Lilia Novgorodova și Iuri Mironov au interpretat cu talent o sîrbă oltenescă.

Ultima pagină a jurnalului vorbit „Moscova-București“ a fost în întregime ocupată de corul Casei de cultură a fabricii „Boșevik“ din Kiev. Și iată că jurnalul a fost „cîtit“ pînă la ultima pagină. La despărțire, în holul Casei prieteniei am întilnit un grup impunător de prieteni ai țării noastre care, adunați în jurul tovarășului Viktor Soldatov, secretar responsabil al Asociației de prietenie sovieto-romine și unul din inițiatorii și organizatorii jurnalului vorbit, îi strîngeau mina urind „jurnalului“ multe, multe alte numere. Ne-am alăturat și noi acestor urări și acum așteptăm cu nerăbdare cel de al doilea număr al jurnalului „Moscova-București“.

M. Marinescu

Moscova, februarie 1964

Ziua de mîine a siderurgiei sovietice

NOUTĂȚI ÎN IMPERIUL LUI VULCAN

I-a sosit și inflăcăratului imperiu al lui Vulcan, ca și multor altor ramuri industriale vremea să se clatine din temelii, să-și schimbe înfățișarea. Epoca romantică a citadelor siderurgice îmbicsite de fumul furnalelor și zecilor de locomotive ce se încrucișează pe păienjenii liniilor ferate, cu imense construcții mohorîte, pierzîndu-și siluetele inegale în pîcla orizontului, e pe sfîrșite.

Desigur, e greu să spunem încă ce pe acum, cu precizie, cum va arăta uzina viitorului peste unul sau două decenii. Proiectanții acestui viitor au și pregătit însă o serie de variante, mai mult chiar, unele din ele au și fost puse în practică, așa că schișarea contururilor viitoarei uzine siderurgice, a proceselor ce se vor desfășura pe teritoriul ei constituie totuși astăzi o problemă de actualitate. Așadar, să începem prin a vă prezenta

Una din nenumăratele variante

Procesele tehnologice, în întregime lor trebuie să se desfășoare continuu. Acesta nu este numai viitorul lor, ci și perspectiva întregii siderurgii sovietice — a declarat nu de mult cunoscutul academician I. Bardin. Intr-adevăr, în zilele noastre, siderurgia mai suferă încă, chiar și în întreprinderile cele mai moderne, de deficiențe care împiedică torentul de oțel să-și reverse valurile în vîlcie. E vorba de diferitele „inele“ ale lanțului tehnologic unite între ele printr-un procedeu devenit astăzi primitiv, față de necesitățile mereu crescînde ale industriei. Să dăm un exemplu.

Se știe că furnalelor înalte le este necesar, pentru o șarjă, un proces de fabricație de 3 pînă la 6 ore, cuptorului Martin între 6 și 12 ore, iar convertizorului numai o jumătate de oră! Așadar, din cauza vitezelor de lucru variate, cuptoarele nu funcționează simultan. Ceea ce are drept efect o discontinuitate, crearea unor adevărate bariere care încetinesc cursul torentului de oțel. Tocmai aceasta e dificultatea pe care inginerii de la Ghiprovez (Institutul sovietic de proiectări metalurgice), se străduiesc s-o înlăture.

Și totuși, furnalul înalt reprezintă o instalație admirabilă, în care procesul de producție se desfășoară continuu. El poate livra zilnic citeva mii de tone de metal, mai mult chiar, șuvoiul incandescent ar putea curge zi și noapte, fără întrerupere. Cu o condiție însă: uriașul fluviu metalic să poată fi și transportat în același ritm — ritm la care va-

goanele platformă tractate de locomotive nu pot face față.

În ultimii ani, se pare însă că inginerii sovietici au reușit să rezolve problema. Prin mijlocirea unui tub construit din materiale refractare și care folosește inducția, adică proprietățile magnetice, metalul este absorbit ca într-o pompă și expedit la destinație. În afara rapidității, procedeul se mai bucură și de avantajul că permite separarea metalului de impurități, a căror rezistență electrică e mult mai ridicată decît a fontei. Precum se vede, în principiu au fost găsite mijloacele de transport proprii unei tehnologii continue. Mai rămîn să fie create materialele necesare realizării „pompei canal“, pentru ca în scurtă vreme incomodele rețele de linii ferate și fumul locomotivelor, atît de dăunător sănătății, să dispară pentru totdeauna de pe teritoriul combinatelor siderurgice.

În ce stadiu se află însă cercetările, care sînt proiectele în ce privește rezolvarea problemei continuității producției nesatisfăcătoare la cuptoarele Martin? Și ce prevăd proiectele viitorului pentru realizarea unui proces tehnologic continuu la aceste instalații atît de importante pentru siderurgie?

Oala cu supă

Făcînd o analogie între „bucătăria“ metalurgiei și bucătăria unei gospodine, cuptorul Martin nu-i altceva decît o imensă cratiță în care, în loc de supă, fierbe oțelul. Ei bine, ca și supă, amestecul nu poate fi folosit de oțelari decît în momentul în care toate materiile prime din cuptor au participat la reacțiile necesare. Numai atunci „cratița“ poate fi golită și umplută cu o nouă „porție“. Or, în asemenea condiții devine evidentă imposibilitatea unei tehnologii de fabricație continuă atît la cuptorul Martin cît și la convertizor.

Și totuși, se pare că savanții sovietici sînt pe cale de a rezolva și această problemă. În laboratoare a fost elaborată schema S.A.N.D. (inițialele cuvintelor ruse însemnînd „instalație de fabricare continuă a oțelului“), în care procesul de fabricare e divi-

zat pe etape care se succed nu numai în timp, ca la oțel, dar și în spațiu, ca la furnale. Ce preconizează noua metodă? „Cratiței“ în care fierbe oțelul i-au luat locul o serie de recipiente unite între ele prin tuburi, fiecare „celulă“ a instalației fiind specializată. Așa, de pildă, pri-

tului, S.A.N.D. va avea o productivitate echivalentă cu a 10-12 cuptoare Martin, specializarea celulelor va crea condiții optime pentru reacțiile chimice, oțelul obținut va fi de o calitate superioară celui actual și, ceea ce-i mai important, lanțul continuu de fabricare va deveni și aici realitate.

Cititorul va fi poate curios să afle și care sînt perspectivele mai îndepărtate ale siderurgiei. Specialiștii sovietici evită să facă pronosticuri și totuși, în proiectele lor se conturează de pe acum perspective care par de-a dreptul fantastice.

Natura dă lecții

Uzina metalurgică automată...
Iată punctul de sosire al meta-

transparente, instalate pe pașiști smălțuite cu flori, zumzăie puternice pompe care injectează în puțuri adînci un lichid gălbui, transparent. Alături, alte pompe aspiră un lichid viscos, pe care o rețea de tuburi îl transportă spre niște construcții uriașe, sferice, din care nu răzbate nici mirosul greu al sulfului, nici cel al aramei. E tocmai uzina la care visează metalurgiștii zilelor noastre, uzina în care procesele de producție se desfășoară „la rece“, uzina în care soluția chimică joacă rolul primordial.

Din materiile prime existente la fața locului, chimiștii vor produce acizii și soluțiile chimice necesare hidrometalurgiei. Ele vor fi injectate în măruntaiele pămîntului, unde se vor forma soluțiile de sare de metale care, pompate, vor fi trimise în băi electrolitice. Aceasta nu este însă totul. E cunoscut astăzi faptul că animale ca melcul sînt capabile să extragă din mediul înconjurător de zece ori mai mult stronțiu decît alte ființe, iar că alga cladofora e unică prin conținutul ei în titaniu, în timp ce alte vegetale abundă în iod.

Cu timpul chimiștii și biologii vor reuși să afle taina misteriosului proces ce se desfășoară în natură și, învățînd de la acești adevărați cumularzi de metale, ei vor pune la punct metode prin care întreg mediul înconjurător va deveni un prețios furnizor de materii prime. În acest stadiu, uzinele metalurgice se vor transforma în imense laboratoare fizico-chimice, în care se vor produce majoritatea elementelor cuprinse în tabloul lui Mendeleev. Sau poate că, realizînd complicate combine automate, conduse prin radio, savanții vor ajunge să recolteze aurul din algele marine, arama și cobaltul din bacterii, fierul din iarbă... Atunci va lua naștere o nouă știință, careia i s-a și dat un nume — biometalurgie.

Dar omul? Omul, sînt de părere oamenii de știință sovietici, va continua să rămînă principalul element al sistemului productiv, oricare ar fi acesta. Bineînțeles, munca lui va fi mult mai ușoară, mai plăcută, mai frumoasă. Siderurgiștii viitorului își vor petrece timpul urmărind doar aparatele și mecanismele complexe cu care va fi înzestrată uzina lor. Calculatoarele electronice vor conduce instalații și ateliere întregi, vor analiza și aprecia valoarea de informații ajuns la ele, vor da ordine și dispoziții pompelor magnetice și hidraulice, motoarelor electrice, complicatelor aparate biometalurgice. Omul va rămîne ca și pînă acum, stăpînul propriilor sale creații numai că munca sa, eliberată astfel va avea un caracter mai pronunțat intelectual, va deveni mai creatoare.

Ing. M. Stănculescu

mele două ar urma să elimine fosforul și sulful, iar operațiile de punere definitivă a metalului la punct ar urma să se efectueze în celule speciale.

După părerea autorilor proiect-

lurgiei viitorului în startul pe care aceasta l-a luat încă din zilele noastre. În plin cîmp, în clădiri de forme ciudate dar armonioase, construite din metale ușoare și materiale plastice,

(Urmare din numărul trecut)

Amiralul Canaris, de pildă, care este șeful Abwehrului, se bucură foarte mult cămă află că atacul împotriva Poloniei nu va mai avea loc la 26 august, conform planurilor inițiale. „S-a terminat cu Hitler, strigă el. Führerul nu va supraviețui niciodată acestei lovituri. Pacea e asigurată pe următorii douăzeci de ani!”

Satisfacția lui Canaris e tragicomică dacă ținem seama de faptul că cei douăzeci de ani de pace se vor reduce la exact o săptămână. Dar ceilalți „conspiratori” sînt și ei convinși că Hitler se va prăbuși de la sine și, după propria lor mărturisire, nu mișcă un deget pentru a grăbi această cădere.

Hjalmar Schacht, de pildă, pe care Hitler l-a demis din postul de ministru al Economiei naționale, trecîndu-l în fruntea Băncii Reich-ului și care are deci toate motivele să fie nemulțumit de ingratitudea „führerului”, este de părere că „nimeni nu poate face nimic. Trebuie să stăm cu ochii deschiși și să așteptăm desfășurarea evenimentelor”.

De stat, „complotiști” stau. Dar de așteptat, ce așteaptă? Șeful statului major, generalul Halder, care după război va pretinde și el că a complotat împotriva lui Hitler, nu are altă preocupare în august 1939 decît cum să invadeze mai rapid Polonia. Generalul von Witzleben, alt „erou” al complotului se mulțumește să asculte radio Londra, „ca să se informeze cum merg lucrurile”. Generalul Beck, predecesorul lui Halder la șefia statului major, declară și el că „nu vede nici o necesitate pentru moment de a-l răsturna pe führer”.

Cîteva luni mai tîrziu, „conspiratorii” își fac din nou curaj (sau cel puțin așa vor susține ei după sfîrșitul războiului). „Curaj” e un fel de a vorbi, deoarece generalul Halder așteaptă ca generalul Brauchitsch, care este pe atunci comandantul suprem al armatei, să facă primii pași. Brauchitsch preferă însă să scoată castanele din foc cu mîinile altora. Un al treilea „complotist”, Hassell, spune în memoriile sale despre Halder că e „lipsit de prestigiu și de autoritate”, iar despre Brauchitsch că „nu are șira spinării”. După cum se vede, printre „complotiști” domnește cel mai desăvîrșit respect reciproc.

În cele din urmă, la 5 noiembrie 1939, Brauchitsch se decide să-și încerce norocul, „speriindu-l pe Hitler”. El îi spune căpeteniei naziste că trupele germane de pe frontul de vest sînt demoralizate, că se semnalează multe cazuri de dezertare și de nesupunere. La ce reacție s-o fi așteptînd el din partea „führerului”, e greu de bănuț. În orice caz, riposta lui Hitler este violentă:

— În ce unități s-au înregistrat cazuri de indisciplină? întrebă el, furios.

Brauchitsch biblîie un răspuns, ininteligibil.

— Cînd? continuă Hitler să-l ciocăneasă cu întrebările. Ce s-a întîmplat exact? Ce măsuri s-au luat?

Brauchitsch dă din colț în colț.

— Voi pleca eu însumi pe frontul de vest, tună Hitler și pune o ultimă întrebare care pe Brauchitsch îl năucește cu desăvîrșire.

— Cîte sentințe de condamnare la moarte au fost pronunțate?

Comandantul suprem al armatei, care nădăjduise că-l va speria (!) pe Hitler este acum el însuși topit de groază. Incapabil să ducă conversația mai departe, Brauchitsch pleacă și cînd ajunge la cartierul său general, la peste 30 de kilometri depărtare, se găsește încă într-o asemenea stare de șoc încît nu poate lega două cuvinte.

Așa se termină etapa din 1939 a „conspirației” generalilor și funcționarilor superiori nazisti împotriva lui Hitler.

Cine a scufundat „Athenia”

În ziua de 3 septembrie 1939, la cîteva ceasuri după ce Anglia declară război Germaniei, vasul de pasageri britanic „Athenia” este scufundat prin torpilare în largul insulelor Hebride. Printre numeroșii pasageri care-și pierd viața cu acest prilej se află și douăzeci și opt de americani.

În legătură cu scufundarea „Atheniei” s-a scris una din paginile cele mai curioase ale celui de al doilea război mondial. Neobișnuit în acest caz nu este actul pirateresc al naștiștilor împotriva unui vas civil, ci faptul că atacul se produce într-o perioadă în care indicațiile „strict secrete” ale înaltului comandament german recomandă ca submarinele și vasele de război hitleriste din Atlantic să se abțină de la agresiuni împotriva navelor britanice. Hitler dă acest ordin deoarece speră încă să ajungă la o înțelegere cu puterile occidentale și preferă să aibă mîinile libere în Polonia decît să provoace eventuale contra-măsuri din partea englezilor și francezilor.

Situația este cu atât mai grea pentru nazisti cu cît „Athenia” a fost scufundată fără avertismentele prealabile, devenite obligatorii în timp de război prin convenția de la Haga. Pentru a ieși din încurcătură, Goebbels, ministrul propagandei, recurge la arma sa favorită: minciuna. La două zile după scufundarea „Atheniei”, toate zările hitleriste publice și presa pe prima pagină, susținînd că vasul a fost torpilat de englezi. Scopul? Acela de a crea fricțiuni între Germania și Statele Unite ca urmare a morții celor douăzeci și opt de cetățeni americani. În cadrul efortului general al hitleriştilor de a se discuta, însărcinatul cu afaceri al S.U.A. la Berlin este chemat la Ministerul de Externe unde i se declară în mod oficial că răspunderea pentru pierirea „Atheniei” nu o poartă submarinele germane, „care de altfel nici nu se aflau în momentul respectiv în acea zonă”. Același lucru îl spune, cîteva zile mai tîrziu, amiralul

Din culisele celui de al doilea război mondial

STRICT SECRET

Raeder atașatului naval al Statelor Unite. Raeder adaugă:

— Am stabilit în mod definitiv că „Athenia” nu a fost lovită de o torpilă germană.

Adevărul este că la ora aceea înaltul comandament hitlerist nu știe precis cine anume a scufundat vasul britanic de pasageri. Încă a doua zi după comiterea atacului, tuturor submarinelor din Atlantic li s-a trimis o telegramă circulară punîndu-se comandanților în treabă dacă au vreun amestec în această afacere. Cele mai multe din submarine răspund negativ. Cele mai multe — dar nu toate. Printre cele care tac se află și submarinul „U-30”, comandat de oberleutnantul Lemp. Despre acesta amiralul Karl Doenitz, comandantul de atunci al flotei de submarine, este convins că e vinovat. Ca dovadă faptul că, la 27 septembrie, atunci cînd „U-30” se înapoiază în portul său de bază Wilhelmshaven, Doenitz îl întîmpină pe Lemp chiar pe chei.

Lemp mărturisește imediat că el e cel care a scufundat „Athenia”. Doenitz îl expediază la Berlin, împreună cu un raport amănunțit adresat „führerului”. În aceeași zi, amiralul primește răspunsul lui Hitler:

1. Afacerea trebuie ținută într-un secret total.

2. Înaltul comandament consideră că nu este necesar ca oberleutnantul Lemp să fie tradus în fața Curții Marțiale, deoarece „a acționat de bună credință”.

3. Explicațiile politice cad în sarcina Înaltului Comandament.

Amiralul Doenitz înțelege așa cum se cuvine instrucțiunile. Cu propria lui mînă el modifică jurnalul de bord al submarinului „U-30”, astfel încît să dispară orice mențiune referitoare la scufundarea „Atheniei”. Mai mult chiar, el obligă întregul echipaj să jure că va păstra un secret desăvîrșit în această afacere.

Cît despre modul cum este „tratată politic” problema, e suficient să menționăm că la 22 octombrie — deci la aproape o lună după ce hitleriştilor știau perfect că unul din submarinele lor efectuasă atacul — ministrul propagandei, Goebbels, ține un discurs la radio declarînd că vinovații sînt englezii. A doua zi oficiosul „Voelkischer Beobachter” publică pe prima pagină un reportaj al cărui titlu mare anunță: „Churchill este cel care a scufundat Athenia”. Reportajul explică cititorilor săi că Churchill, pe atunci prim lord al amiralității britanice, a introdus o bombă cu efect întîrziat în cala vasului, „pentru a monta o provocare împotriva bravilor marinari germani”.

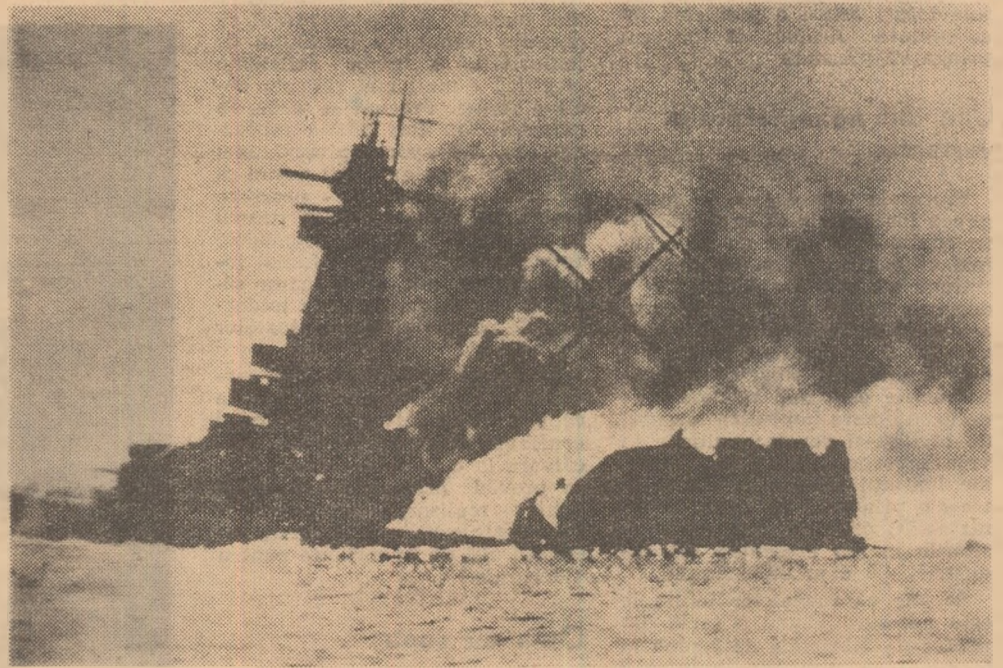
La procesul de la Nürnberg s-a aflat că atât discursul lui Goebbels, cît și reportajul din „Voelkischer Beobachter” au fost rezultatul ordinului personal al „führerului”.

Un „eroism” ciudat

Și pentru că sîntem la capitolul evenimentelor navale, să mai pomenim de unul care are loc în primele luni ale războiului. Hitleriştilor sînt la acea epocă foarte mîndri de cele două „cuiasate de buzu-

nar” pe care le au în Atlantic, „Deutschland” și „Graf von Spee”. Fiecare din ele are dimensiuni reduse — 10.000 de tone — dar un blindaj excepțional de puternic și tunuri de mare calibru. În primele trei luni ale războiului, „Graf von Spee” scufundă nouă vase comerciale britanice cu o capacitate totală de 50.000 de tone. La 14 decembrie 1939 radioul și zările hitleriste anunță că „cuiasatul de buzunar” a înregistrat o mare victorie în bătălia navală pe care a dat-o cu trei crucișătoare engleze, la 400 de mile est de Montevideo.

În ce constă victoria? S-au scufundat cele trei crucișătoare? Știrile din sursă nazistă nu pomenesc nimic despre asta.

Sfîrșitul neeroic al lui „Graf von Spee”.

S-a scufundat măcar unul din ele? Nici atât. Ce face „victoriosul” cuiasat? Se refugiază în estuarul lui Rio de la Plata, în apele teritoriale ale Argentinei.

Și iată că la 21 decembrie Înaltul Comandament al marinei germane anunță că „Graf von Spee” s-a sabordat singur, la cîteva sute de metri de locul unde ancorase și că Hans Langsdorff „a pierit vitejește, împreună cu vasul său, răspunzînd ca un erou așteptărilor führerului, poporului german și marinei”.

Pentru un vas victorios soarta e destul de bizară. Ceea ce poporul german nu are de unde să știe este schimbul de telegrame dintre Berlin și Buenos Aires și dintre Hitler și Hans Langsdorff. Din cauza avariilor înregistrate cu prilejul bătăliei „Graf von Spee” ar fi trebuit să rămînă în apele Uruguay-ului mai mult decît cele trei zile prevăzute de convențiile internaționale maritime pentru timp de război. Guvernul nazist a făcut tot ce

i-a stat în putință pentru a obține de la guvernul argentinian o prelungire a acestui termen, dar sub presiunea Angliei, argentinienii l-au refuzat. Hitler s-a adresat atunci lui Langsdorff cerîndu-i să lupte în orice condiții, „pentru a salva onoarea marinei germane”. Comandantul lui „Graf von Spee” i-a răspuns arătînd că o astfel de luptă ar însemna o adevărată sinucidere pentru întregul echipaj. Führerul i-a telegrafiat enervat că puțin îi pasă de soarta marinarilor, singurul lucru important fiind ca „prestigiul” să nu iasă mototolit.

Langsdorff avea însă părerile lui personale cu privire la răspunderea pe care o purta pentru viețile celor de sub comanda sa. De aceea, din proprie inițiativă, el a ordonat scufundarea cuiasatului, lăsînd echipajul să fie internat într-un lagăr pe teritoriul Argentinei. La cîteva ore după sabordare comandantul a primit, prin intermediul ambasadei germane de la Montevideo o radiogramă din Berlin, cuprinzînd comunicarea că va fi judecat de Curtea Marțială. În fața acestei amenințări Hans Langsdorff s-a împușcat două zile mai tîrziu în camera sa de hotel.

Bomba de la berărie

La 8 noiembrie 1939, ca în fiecare an, are loc la berăria Buergerbräukeller din München întîlnirea dintre Hitler și naștiștii din „vechea gardă”. Este obișnuita aniversare a puciiului din 1923 care a avut ca punct de plecare acea berărie și care a eșuat apoi lamentabil pe străzile orașului bavarez.

De data aceasta se întîmplă cîteva lucruri ieșite din comun. Mai întîi Hitler ține un discurs mult mai scurt decît de obicei. În al doilea rînd, atît el cît și celelalte căpetenii naziste părăsesc în grabă berăria, imediat după ținerea discursului, spre deosebire de cele întîmplate în trecut, cînd stăteau la palavre ceasuri întregi cu „fideliilor lor adepți”.

Nu trec decît douăsprezece minute de la plecarea lui Hitler și are loc explozia unei bombe introduse într-unul din stîlpii sălii în care se ținea adunarea. Printre cei care benchetuieste cu bere și cîrnați se înregistrează șapte morți și șaiseci și trei de răniți.

A doua zi „Voelkischer Beobachter” este singurul ziar care anunță atentatul, adăugînd că el este opera serviciului secret britanic. Documentele ieșite la iveală după război au dovedit însă că „Intelligence Service” nu merită nici insulta, nici onoarea de a fi creditat cu această acțiune. Atentatul a fost pus în scenă de către poliția secretă germană în colaborare cu S.S.-ul, sub directa supraveghere a lui Hitler.

Iată cum se desfășoară evenimentele. La vreo două ore după explozia bombei Himmler telefonează unuia dintre subordonații săi, Walter Schellenberg, din Düs-

seldorf, și îi ordonă, în numele lui Hitler, să treacă în Olanda (pe atunci țară neutră) și să răpească doi agenți ai serviciului britanic cu care Schellenberg era în contact.

Într-adevăr, de mai bine de o lună S.S.-istul din Düsseldorf se înfîlnea în Olanda cu căpitanul S. Payne Best și cu maiorul R. H. Stevens, ambii agenți ai „Intelligence Service”-ului. Schellenberg le spusese că este antinazist convins și le povestise cu multe amănunte — toate născocite — despre o „conspirație” a ofițerilor superiori germani împotriva lui Hitler. Best și Stevens au căzut în plasă. Ei i-au furnizat lui Schellenberg bani, un aparat de radiotransmisie și unul de radiorecepție transmițîndu-i totodată și o serie de indicații primite de la Londra.

Centrul înaintaș

— Schiță de Boris Laskin —

Punând cu dibăcie stăpînire pe minge, Kostea se îndreptă spre poartă și zgometul de pe stadion, asemenea unei lavine, se rostogoli crescînd pe treptele de beton ale tribunei.

Mai apoi, după ce depăși apărarea adversă și pătrunse în careu, trimișînd mingea în poartă cu o lovitură precisă, spectatorii îl aplaudară pe Kostea. În picioare. Suporterii, agițindu-și șepcile strigară „ură” și lansară spre azurul cerului un stol de porumbei. Kostea Semionov avea faima unui fotbalist de clasă, era un centru înaintaș neîntrecut și idolul consacrat al mărețului și nobilului clan al suporterilor.

În ziua aceea, echipa lui Kostea asaltă neîntrerupt poarta adversă. Toți cei cinci atacanți înaintau impetuos. Ocolind fulgerător un apărător, Kostea schimbă mingea cu interul dreapta. Acesta i-o trimise îndărăt și Kostea sută fulgerător, în colțul stîng al porții.

O lovitură imparabilă!...

În cușca lui de sticlă, crainicul bătu din palme, entuziasmat.

— Un gol extraordinar!...

În pauză, un cetățean cu ochelari dădu năvală la vestiar. Mișîndu-și ochii miopi și încercînd să-l îmbrățișeze pe Kostea, îi șopti:

— Ești un miracol!... Un fenomen!... Hai cu mine, la bufet. Te implor. Aici, aproape...

Admiratorul lui Kostea fu evacuat politic, dar glasul lui răsună încă multă vreme pe coridor:

— Talent!... Unic!...

În ultimele minute ale întîlnirii, Kostea reuși să marcheze încă un gol.

După meci, părăsi stadionul îmbrăcat într-un

costum de culoare deschisă, înviorat după duș, dar încă încălzit de focul jocului. Pe o alee laterală a parcului, îl aștepta Liusea. Bucuros, grăbi pasul, dar deodată se întinsecă la față: o droaie de băieți între opt și doisprezece ani, îi ieși în întîmpinare.

— Salut, Konstantin! — exclamă băieții în cor. — Salut! — răspunse distrat Kostea și o luă gîngăș de braț pe Liusea. Ar fi vrut să-și petreacă împreună restul zilei, departe de oameni, pe o alee a parcului, unde el, Kostea, să se poată ogîndi în ochii iubitei, iar apoi, luîndu-și inima în dinți să-i spună „dragă mea” sau altceva de felul ăsta, în orice caz ceva profund și solemn.

După larma din tribune, pe alee domnea o liniște deosebită subliniată de ciripitul discret al păsărilor și de foșnetul reținut al copacilor.

Kostea se așeză pe bancă lîngă Liusea, iar dînsa, după o scurtă tăcere, îi aruncă o privire dragăstoasă.

— Ai jucat minunat astăzi. Te-am admirat și eu... Gîndește-te: o sută șazeci de mii de ochi te-au urmărit tot timpul!...

— Da... — șopti Kostea.

— Și o sută șazeci de mii de mîini te-au aplaudat.

— Iar dacă socotim degetele — se auzi un glas de după tușuri — înseamnă că v-au aplaudat opt sute de mii de degete!...

Îndrăgostiții tresăriră.

De după tușuri își făcură apariția tinerii lui admiratori.

— Dumneavoastră, firește, n-ați observat că v-am urmărit — începu unul dintre băieți. Știi, portarul de la „Lokomotiv” prinde mai greu mingile înalte...

— Trageți sub bară! — îl sfătui amabil un puști de vreo opt ani și, cuprins de timiditate se ascunse după ceilalți.

Făgăduind în grabă că de azi înainte se va strădui să tragă numai sub bară, Kostea o apucă pe Liusea de braț, se ridică de pe bancă și o luă împreună la picior.

Băieții îi urmau în tăcere.

Cu ochii strălucind de devotament, unul dintre admiratori îl ajunse pe Kostea și-i spuse:

— Vreți să vă duc eu valiza?

— Nu-i nevoie — răspunse sec Kostea — o duc eu singur.

— Mă cheamă Tiukin. Gheșă îmi zice — se prezentă puștiul. Dași-mi voie să o duc numai pînă la pomul de colo.

Kostea îi dădu valiza, fără să scoată un cuvînt. Tiukin luă cu grijă prețiosul bagaj și, tremurînd de fericire, o porni pe urmele lui Kostea.

Garda de onoare nu-i părăsea nici o clipă.

Cînd ajunseră la locuința Liusei, Tiukin se oprî înțelegător, la distanță.

— Mîine nu jucăm. N-ai vrea să ne întîlnim și să ne plimbăm puțin? — întrebă cu sfiță Kostea.

— De ce nu? Cu plăcere, — îi răspunse, zîmbînd Liusea. Mă simt foarte bine într-o societate numeroasă.

Escorta îl însoți pe renumitul fotbalist pînă la poarta casei lui.

În curte, îi ieși în întîmpinare Pahomici, portarul imobilului. Bătînd din palme și pășînd cam negur, Pahomici îi spuse:

— Un „bravo” oficial. Am ascultat meciul la radio. Grozav!

Și aplaudînd din nou, portarul se duse la culcare, fredonînd „Hei, portar, fii oricînd gata!...”

Spre dimineață Kostea îl visă pe Gheșă Tiukin cu ochelari. Aplauda și-i spunea:

— Dacă socotim și picioarele, înseamnă că te-am aplaudat o sută de milioane de degete!...

În săptămîna aceea, neavînd nici un meci, Kostea se întîlni în fiecare zi cu Liusea. Se duseră de două ori la teatru, se plimbară cu vaporasul la Himki și fură fericiți. Băieții se țineau mai puțin după ei.

În fiecare zi, Kostea primea o ilustrată, cu următorul text: „Cu respect, Tiukin Ghenadi”.

La 10 august avu loc o altă întîlnire importantă. În prima repriză, extrema stîngă din echipa adversă deschise scorul. Apoi conducerea trecu dintr-o parte în alta și atacurile se succedau fără întrerupere. Spre sfîrșitul jocului, Kostea pătrunse în careul advers și se pomeni singur în fața porții. Stadionul încrămeni cu răsufarea tăiată. Kostea, calm, stopă mingea și trase... pe lîngă poartă!...

Oricine avea dreptul să facă o asemenea figură, numai Kostea Semionov nu. Rumorarea din tribună nu se potolî pînă la fluierul final, iar cînd acesta se făcu auzit, se așternu o liniște lugubră și suporterii părăsiră în tăcere stadionul.

Liusea îl aștepta în parc.

— Iată-ne și singuri, — spuse ea trist. Tot răul e spre bine.

Zîmbînd amar, Kostea o luă pe față de braț. Dar în aceeași clipă răsună de după tușuri o șoptă cunoscută:

— Crede că l-am uitat, tocmai acum cînd e într-o situație grea. N-avem voie să-l lăsăm singur. Trebuie să-l înfelegem.

Fără să privească înapoi, Kostea și Liusea o luară din loc, cu pași mari.

În troleibuz, un grăsan cu o expresie suferindă clătîna muștrător din cap:

— Dacă ai fi tras ceva mai precis, ar fi fost gol! Ei!...

Kostea și Liusea o porniră spre ieșire.

Un puști care ședea în brațele lui taică-său se uită curios la Kostea și întrebă cu voce tare:

— Tăticule! Țta e nenea ăla, da?

— Da. El e...

Restul drumului îl făcură pe jos.

La poartă, îl aștepta posomorît Pahomici.

— Îți declar oficial, — i se adresă portarul pe un ton sec, că nu m-am așteptat!...

În cutia de scrisori Kostea găsi niște bilețele. Printre ele o telegramă: „Nu descuraja. Sperăm viitor joc frumos. Salutăți. Familia Halamev!”

Biletul, cu scrisul cunoscut al lui Gheșă Tiukin, glăsuia: „Ține-te bine nu te pierde, totul va fi în regulă. Eu răspund!”

În editura pariziană „Fernand Nathan” a apărut volumul „Povești și povestiri din Siberia” de scriitorul francez Pierre Rondière. Acesta a făcut o călătorie pe întinsurile siberiene, de unde a adus o remarcabilă colecție de legende vechi și de schițe cu subiecte din vremea noastră.

Între Nazrum cel Viteaz, care se duce să trezească în fundul mării pe împăratul peștilor și aviatorul sovietic Innokenti, care pleacă în Extremul nord pentru a căuta diamante necesare

țării sale există legătura strînsă care îi unește pe toți eroii, indiferent dacă sînt rodul fanteziei sau al realității.

În editura „Hachette” a apărut versiunea franceză a nuvelei științifico-fantastice „Greșeala lui Alexei Alexeev” de A. Poleisicuk. Este vorba de o povestire științifico-fantastică, în legătură cu inexplicabila „congelare” a atmosferei într-un laborator de cercetări cosmice.

Cele două volume menționate mai sus fac parte din numeroasele tradu-

Poetul scrie prozatorului

Poet cu o evoluție sinuoasă, dar care a ancorat definitiv la limanul Marii Revoluții din Octombrie, Valeri Briusov ocupă un loc de frunte în lirica rusă și sovietică, un loc de cinste în lirica universală. Debutul lui literar la începutul secolului se desfășoară în limitele simbolismului, dar evoluția lui ulterioară spre o poezie realistă, de ample rezonanțe sociale, dăruiește versului său o mare capacitate de concentrare și un vast registru de idei.

Personalitate multiplă, talentul lui a strălucit deopotrivă în numeroasele traduceri ce-i poartă semnătura, ca și în eseurile despre literatură, ce se citește și astăzi cu satisfacții intelectuale certe. Corespondența pe care a susținut-o cu Ivan Bunin, publicată recent în paginile revistei „Literatnaia Rossia”, ne oferă noi date despre personalitatea poetului.

Astfel, într-o scrisoare datată 11 august 1899, Briusov îl înștiințează pe Bunin că printre manuscrisele lui se află numeroase însemnări despre scriitorii epocii. Dintre ele, doar însemnările despre Tiutcev văzuseră lumina tiparului. Celelalte așteptau, pentru că după expresia lui Bunin, revistele timpului îl priveau „prea chiorș” și colaborarea cu ele i se părea imposibilă. Eseurile care nu văzuseră lumina tiparului se refereau la ultimele articole ale lui Cernișevski, la cițiva poeți străini, printre care și Emile Verhaeren, la traducurile Eneidei, în limba rusă.

Într-o altă scrisoare, datată 12 august 1915, Briusov îi cere lui Bunin să-și aducă contribuția la editarea unui volum, în traducere rusă, de poezie armeană „din cele mai vechi timpuri și pînă în zilele noastre”.

Un post-scriptum la o scrisoare din 15 februarie 1912, definește succint dar deosebit de limpede atitudinea și sentimentele lui Briusov față de întemeietorul realismului socialist: „Locuști, deci, la Capri. Asta înseamnă că trebuie să vă întîlniți adesea cu Alexei Maximovici (dacă nu cumva vă bucurați chiar de bine cunoscuta lui ospitalitate). Nu uitați și transmiteți-i salutul meu călduros, ca de la o veche cunoștință, care i-a fost uneori adversar literar dar întotdeauna un cititor asiduu”.

În sfîrșit, în scrisorile amintite, atenția ne-a fost solicitată de o mărturisire a lui Bunin, referitoare la prezența crasului în poezia vremii: „Se întîmplă prea adesea ca crasul să fie calomniat pentru afluența de oameni, pentru murdăria lui ș. a. m. d. Dar eu îmi dau seama că și în orașe sînt oameni fericiți și mă gîndesc de multe ori ce viață minunată, plină și frumoasă, vor oferi orașele acelor generații viitoare care vor ști mai bine decît noi să-și făurească viața lor”. Cuvintele acestea sînt parcă un ecou la versurile lui Briusov consacrate orașului, ca unul dintre primii poeți ruși care a atacat această temă, pe atunci masiv introdusă în lirica universală.

Ce se discută la cafeneaua „Lopez Velard”

Cafeneaua „Lopez Velard” se află în Santiago de Chili, pe strada Simson nr. 7, și a fost deschisă nu de mult de Uniunea scriitorilor chileni. Ea poartă numele unui cunoscut poet mexican, care a murit în 1921. Din aceste cîteva amănunte, vă puteți da seama că mesele ospitaliere ale cafenelei adună în jurul lor pe scriitorii chileni și că ceașca de cafea sau paharul de coniac sînt doar un pretext pentru discuțiile interminabile despre literatură și autori.

În vîltoarea discuțiilor, cîteva nume apar mai frecvent. Printre ele, ale unor cunoscuți scriitori ruși: Dostoievski, Leonid Andreev, Gogol. Creația lor, după cum ne informează o corespondență semnată de Luis Delano în „Inostrannaia literatura”, exercită o puternică influență asupra literelor chilene și mai ales asupra tinerei generații de scriitori.

De curînd, editura chiliană „Austral” a tipărit culegerea de articole ale lui Maxim Gorki „Despre literatură”, binecunoscută în țara noastră. După cum ne informează corespondența amintită, cartea a găsit un puternic ecou în rîndurile tinerilor scriitori.

Problemele generației actuale, scrie Luis Delano, „sînt cu totul altele decît acelea care ne-au emoționat, de pildă, pe noi, cei care am început să scriem în anii douăzeci. Eu l-am citit pe Gorki în tinerete și am simțit atunci cît de măreață și de amară este lumea de la „fund”, în care scriitorul rus și-a căutat temele și personajele...”

Tineretul din zilele noastre dispune de experiența bogată a literaturii realist-socialiste și, mai mult decît atîta, trăiește într-o epocă de mărețe înfăptuiri și perspective... De aceea, este firesc ca tinerii scriitori să se diferențieze de scriitorii mai vîrstnici printr-o concepție despre lume mai limpede și printr-o înțelegere mai profundă a sarcinilor ce le revin. Ei au avut posibilitatea să vadă că Gorki-creatorul știa nu numai să zugrăvească viața aspră a lumii de la „fund”, dar să o înfățișeze și în lumina viitorului!”

I. Vasile

Literatura sovietică în traduceri franceze

ceri din literatura sovietică în limba franceză care au apărut în ultima vreme în editurile pariziene. Registrul acestor traduceri este larg și variat, mergînd de la „Demonii” de Dostoievski, publicat de Editura „Plon”, pînă la povești pentru copii, avînd ca bază noțiuni de știință popularizată, așa cum se întîmplă cu „Fluturii” de N. Pavlova și „De ce merg furnicile împreună” de Vitali Blanki, apărute în Editura „La Farandole”.

INTERVIU

Retrospectivă...

Anul care a trecut a adus științei o recoltă deosebit de bogată. Noi descoperiri, noi performanțe tehnice remarcabile, apariția de talente noi în domeniul creației științifice — iată câteva din trăsăturile sale. Cosmonautica și energetica, fizica și electronica, chimia și geologia, biologia și medicina au obținut succese de seamă. Să trecem în revistă câteva dintre momentele mai importante și în același timp, mai puțin cunoscute de cititorii noștri.

Prietenul electronic al inimii

Mecanismul funcționării inimii nu este încă complet cunoscut. Va mai trece, desigur, destul de multă vreme până ce vom afla pe deplin „de ce poate să lucreze ani lungi și de ce își încetează deodată activitatea acest ghem mic de mușchi, nervi, vase și țesuturi speciale, care se contractă chiar de la începutul perioadei embrionare” — pentru a folosi cuvintele academicianului A. Bakulev.

În ultimul timp s-au realizat progrese foarte însemnate în domeniul electrostimulării activității

cardiace. Pe baza acestora, inima care, din anumite motive, și-a pierdut ritmul normal sau a încetat chiar cu totul să bată, își poate redobândi acest ritm, cu ajutorul unui electrostimulator, adevărat „prieten electronic” al inimii.

Un caz în care electrostimularea inimii s-a aplicat cu un deosebit succes s-a petrecut în 1963 la Institutul de chirurgie a inimii și circulației sanguine din Moscova.

O bolnavă de 50 de ani a fost adusă în stare foarte gravă la institut. Activitatea inimii era complet dereglată, iar legătura dintre ventricule și auricule aproape întreruptă. S-a încercat sondarea

cavității
electrod,
ritm arti
înțe ca
oprit, p
Medic
pentru
Prin pe
un lung
S-a aplic
a putut
pieptulu
S-au tr
nice și
Treptat,
La tre
ma a în
vătă, M
avea
zii au f
S-a făcu
ma a ră
sar, la s
O lun
buzunar
mușchiu
pulsuri

Carne

Anul
domeniu
substanc

Între Observatorul englez Jodrell Bank și Observatorul sovietic din Zimenki (regiunea Gorki) a fost realizată radiocomunicația la mare distanță prin Cosmos. Semnalele trimise la Jodrell Bank au fost reflectate de satelitul american „Echo-2” și apoi recepționate de Observatorul sovietic. Totodată au fost efectuate și retransmiteri de fotografie prin intermediul Lunii. Fotografia noastră înfățișează tabloul de comandă al radiotelescopului de la Observatorul din Zimenki.

Răspunsuri

Pe o filă albă de hirtie prinde contururi o formulă nouă... În lichidul străveziu din eprubetă se înfiripă cristale dintr-o substanță încă necunoscută... Printre urmele stelate pe care particulele elementare le lasă pe pelicula fotografică ochiul savantului descoperă o urmă bizară... Cam așa își croiește drum viitorul în știință. Dar cum va arăta,

concret, acest viitor? Că decenii ale veacului XX zintă cea mai mare împingătoare progresat, până în momentul în care câteva întrebări pe care adresat savanților din h

— Știința mondială se străduiește să realizeze pătrunderea în adâncurile searței terestre. Întii vor pătrunde aparatele de foraj, apoi omul. Fantezie? Nu. Am și început să lucrăm la această problemă.

că progresul tehnice va contribui la întărirea păcii.

buie să silim mului așa cum

PROF. A. H. S. BOOROP
fizician, Anglia

N. CINAKAL
membru corespondent
al Academiei
de Științe a U.R.S.S.

— O problemă de cea mai mare importanță este elaborarea metodelor care să asigure imunitatea împotriva bolilor.

PROF. F. BANET medic,
laureat al Premiului Nobel,
Australia

— Se prevede, pentru un viitor apropiat, o întâlnire între savanți din S.U.A., Europa Occidentală și U.R.S.S. la care să se discute crearea unui accelerator „mondial” de un miliard de milioane de electron-volți.. Nu începe încă

— Oamenii de știință așteaptă de la viitor rezolvarea problemelor „mecanice” legate de mișcarea plasmei. Tre-

— Nădăjduiesc colului XX, cu menii de pe glo duse alimentare cuințe. Și vor chiar și alte co

...și perspective

- Mii de elemente pe un centimetru cub
- Ce este bisturiul cuantic
- Sticlă în loc de oțel
- Mai iuți decât rachetele cosmice
- În microcosmosul celulei

În fiecare zi noi, „muritorii de rind”, ne întrebăm ce pasionante cercetări, ce invenții și descoperiri vor fi făcute de harnicii savanți în viitoarele 24 de ore. Și, dacă în privința descoperirilor, surprizele rămân întotdeauna o problemă deschisă, nu același lucru se poate spune despre cercetări și invenții, care pot fi chiar și riguros planificate.

În această ordine de idei, credem că-l va interesa pe cititori să afle cite ceva despre proiectele oamenilor de știință sovietici.

După cum afirma acad. N. Sisakian, prim-secretar științific al Prezidiului Academiei de Științe a U.R.S.S., „în condițiile contemporaneității, progresul științific și tehnic e determinat de nivelul dezvoltării matematicii, fizicii, chimiei și biologiei”. În trecerea noastră în revistă, vom încerca, de aceea, să ne oprim asupra unora dintre planurile cele mai de seamă ale savanților sovietici în aceste domenii fundamentale.

Deși de cercetările matematicienilor nu ne vom ocupa în mod special, trebuie să subliniem că nu numai fizica și chimia, dar nici ramurile biologice nu se mai pot dispensa astăzi de aparatul complex, abstract și fecund al disciplinelor matematice.

În științele fizico-tehnice, un loc de frunte îi revine fizicii corpurilor solide. Pentru a ne convinge de importanța acestui domeniu, e suficient să pomenim de diamantele sintetice, de semiconductori și de generatoarele cuantice. Aceste două realizări din urmă vor fi trecute desigur în istoria civilizației, printre minunile secolului XX.

Amintim că semiconductorii sunt materiale extrapure, în care elementele străine nu depășesc a milioana parte dintr-un procent sau chiar și mai puțin. În plus, ele trebuie să aibă o struc-

tură cristalină ireproșabilă. Marile dificultăți în obținerea semiconductoarelor sînt răsplătite însă prin însușirile lor prodigioase care au revoluționat radiotehnica și au netezit drumul mașinilor cibernetice. Grație tranzistorilor și dispozitivelor moletronice (create cu ajutorul electronicii moleculare), fizicienii sovietici își propun să creeze aparate microminiaturizate care să conțină mii și sute de mii de elemente pe centimetrul cub.

Electronica numită cuantică s-a născut abia prin 1952! Dar ea a și înregistrat succese spectaculare. Cu ajutorul generatoarelor cuantice pot fi fabricate azi ceasuri care nu vor greși cu o secundă în zeci de milenii. Fără asemenea aparate supraexacte, omul nu va fi în stare să dirijeze cu precizie cosmonava ce-l va purta pe alte planete, iar apoi spre alte lumi siderale.

Un rol de seamă îl au și amplificatoarele cuantice care vor mări de câteva ori raza de acțiune a radiotelescoapelor și a radiotelescoapelor.

Gama undelor vizibile a fost și ea cucerită de asaltul acestei noi ramuri a electronicii. Succesele nu se vor lăsa prea mult așteptate. Astfel, calculele au dovedit că, prin intermediul generatoarelor cuantice de lumină, adică al laserelor, pot fi realizate legături radio pe distanțe siderale. De asemeni va crește enorm volumul de informații transmise. Un singur emițător va putea realiza simultan zeci de mii de programe televizate. Pe aceeași cale, viteza mașinilor de calcul va spori extraordinar.

Vaste perspective sînt deschise de posibilitatea focalizării radiației emise de laser, metodă prin care sînt obținute temperaturi și presiuni colosale. Tehnologia prelucrării materialelor se află în pragul unei transformări esențiale. Nu numai că fasciculul cuantic focalizat de la distanță poate evapora orice substanță, dar el trece cu

ușurință prin învelișul de sticlă (pildă al unui tub electronic) și, a să găurească sau să sudeze piesa teriorul aparatului gata confecțiu

Pe un principiu asemănător se rea unui intens fascicul lumino Un asemenea bisturiu cuantic a fie aplicat în chirurgie.

Desigur, multe probleme împo că înaintea chimiștilor sovietici. l va : aprofundarea teoriei structur cetarea reactivității, a catalizei, moleculare înalte, a sitalilor, continuarea a petrochimiei.

Vom stăruii doar asupra a de mare actualitate. Unul este obte gat sortiment de materiale sinte la substanțe accesibile în natură ne, gaze naturale, materii prime cest scop, chimiștii vor desfășur: retică multilaterală, deoarece s: stadiu în care omul poate îmbuni radical însușirile polimerilor. E efort vor fi : mase plastice, piele tice, cauciuc, anvelope, peliculă, construcție... Dar materialele s: vsc numai ca înlocuitori (mai ie tenți, mai frumoși) ai lemnului, metalelor. Rolul spectacular al pe vine mai ales în ramurile de avan țelor tehnice (electronica, industri tronautica), ale căror dificile pr zolvate anevoios sau de loc atunci la materialele obișnuite.

Un alt obiectiv al chimiștilor s: tituie sitalii, materiale refractare ținute din sticlă prin cristalizare lor rezistență mecanică și la ter îi face cei mai buni înlocuitori ai

ducându-se, prin vene, un șoc electric, prin electrostimulare, un cursul sondării, mai înăjungă la țintă, inima s-a să mai fie perceptibil. Imediat masajul toracic, hii inimii de la distanță. Stimulatorul electric a dat șoc. Inima însă, n-a răspuns artificială, dar oxigenul nu moartea în sfârșit, coșul. Inima era vinătă și dură. Avea sarcini electrice puternice început să vibreze febril, restabilit. După câteva minute după moarte, iniția viața pacienței a fost salvată rămas însă bolnav, el „soțitor”. De aceea electrostimulatorul a fost închis. Electrostimulatorul, iar inițial energetic, în ritmul necesarului. Pacienta a plecat acasă. În mic aparat, care comandă se contracte: 80 de im-pulsuri de bătaie ale inimii.

cit și în alte țări s-a rezolvat experimental biosinteza unor albumine de calitate superioară, similare celor din carne, pornindu-se de la hidrocarburi ale petrolului. Pe baza albuminelor sintetice s-au preparat concentrate albumino-vitaminizate, care pot fi folosite cu bune rezultate în hrana animalelor.

Lată, deci, că petrolul este pe cale să devină o materie primă alimentară! Iar uzinele care îl prelucreează vor deveni poate, peste câțiva ani, mari producătoare de „carne artificială” obținută pe bază de albumină sintetică. Nu este de prisos să amintim că noua „carne” va fi de vreo zece ori mai ieftină decât carnea rezultată din creșterea animalelor.

Perspectivile de dezvoltare în această direcție sunt uriașe.

Chimia reușește astăzi tot mai mult să asigure nevoile omului în ce privește îmbrăcămintea și încălzirea, ponderea produselor sintetice crescând în aceste sectoare de la an la an. Începând din 1963, chimia a declanșat ofensiva și în domeniul alimentației, iar primele rezultate îndreptătesc cele mai optimiste previziuni.

O friptură din țigăi? Astăzi mai sună încă ciudat. Dar miine?

Plasmă stabilă la milioane de grade

În anul 1963, pentru prima dată în istoria cercetărilor termonucleare, a fost obținută plasmă

stabilă, calmă, de către un grup de fizicieni. Este adevărat că deocamdată plasma stabilă creată pe cale experimentală are o densitate prea mică pentru a se obține un randament satisfăcător al reacției termonucleare. Cu toate acestea, pasul cel mai greu a fost făcut.

Într-adevăr, pînă la acea dată, plasma fierbinte de milioane de grade nu putea fi menținută în capcana magnetică (care are rol de perete) decât aproximativ a zecea mie parte dintr-o secundă. Principala problemă o reprezenta tocmai instabilitatea ei. Actualmente, durata de „viață” a plasmei a fost sporită de circa 100 de ori, prin crearea de capcane cu cimpuri combinate, ceea ce reprezintă un progres hotărîtor în direcția realizării reacției termonucleare dirijate și a valorificării ei.

Un nou tip de radioactivitate

Una dintre cele mai însemnate descoperiri recente, realizată la Institutul unificat de cercetări nucleare de la Dubna, a fost punerea în evidență a unui nou tip de radioactivitate, necunoscută anterior: *radioactivitatea protonică*. Aceasta se adaugă, astfel, celorlalte cinci tipuri de radiații nucleare cunoscute: alfa, beta, gamma, radiația neutronică și spontană.

Radioactivitatea protonică, a cărei existență fusese bănuită mai de mult de unii fizicieni, ca americanul Luiz Alvarez și sovieticul Boris Dje-

lepov, constă în faptul că nucleul expulzează principalele particule care îl compun, datorită unor fenomene de instabilitate interioară.

După cum se știe, protonii din nucleu sint încărcăți cu electricitate pozitivă și de aceea între ei există uriașe forțe de respingere. Dacă nucleul nu se dezintegrează, aceasta se datorește neutronilor din interiorul lui, particule neutre care au rolul unui „ciment”. Pentru a se realiza stabilitatea, este însă neapărat necesar să existe o anumită corelație cantitativă între protoni și neutroni, diferită de la un element la altul.

Fizicienii sovietici au izbutit să provoace dezechilibrarea corelației, determinând o reacție ce duce la apariția unui nucleu supraîncărcat de protoni. Acest nucleu emite mai întii pozitroni — adică particule ușoare, încărcate pozitiv, cu o masă egală cu aceea a electronului — și apoi protoni. În felul acesta, ia naștere radioactivitatea protonică.

★

Știința în ascensiune rapidă a mai urcat câteva trepte. Explorarea microcosmosului, macrocosmosului, a vieții s-a adâncit și mai mult, iar tabloul naturii s-a arătat și mai complex, și mai grandios. Rațiunea omenească își continuă marșul triumfal, dezlegînd enigmatul firii, sporind necontenit puterea omului.

I. M. Ștefan

anchetă

Științei următoarele ramuri pre-omenire? Cum au aceste ramuri? Sint „tskaia Rossia” le-a Redacția ziarului-

a primit — și continuă să primească — numeroase scrisori în care savanți cu renume relatează faptele și, pe temeiul lor, meditează la destinele științei. Din vastul tablou al progresului tehnico-științific, realizat cu acest prilej, spicuim câteva răspunsuri.

— Sint convins că dezvoltarea elec-

tronicii, studierea în continuare a structurii materiei și a izvoarelor noi de energie, folosirea temperaturilor înalte din interiorul pămîntului vor avea o influență hotărîtoare asupra dezvoltării științei în veacul nostru.

I. GROSKOWSKY
Președintele Academiei de Științe din R. P. Polonă

— Am 81 de ani și nu mai sint la curent cu ultimile descoperiri ale științei. Mi-e greu să prevăd viitorul, dar pot să-mi dau părerea despre trecut. Socet că cea mai importantă realizare

de fizicii din ultimele decenii este descoperirea cuantei de acțiune.

PROF. M. BORN, fizician R.F.G.

— Lucrez de peste 53 de ani în domeniul filozofiei, esteticii și pedagogiei și m-am convins din proprie experiență că orice ramură științifică poate și trebuie să-și aducă aportul la progresul tehnicii, îmbunătățirea vieții și consolidarea păcii.

T. PAVLOV
Președinte de onoare al Academiei de Științe din R. P. Bulgaria

ciuale. Dată fiind marea însemnătate a sitalilor pentru construcții, oamenii de știință aprofundează actualmente principiile teoretice ale structurii sticlei și a sitalilor.

În secolul nostru și mai cu seamă în ultimele decenii, biologia a devenit o știință exactă și puternică. Mai mult încă, savanții au mutat experimentul biologic în domeniul industrial. Ca să ne facem o idee despre resursele tehnice de care dispune biologia zilelor noastre, e destul să amintim ultracentrifugele pentru obținerea particulelor ribosomale (acelerația acestor agregate întrece de zeci de mii de ori pe aceea a rachetelor cosmice!), microtomii care pot tăia într-un țesut fișii fantastice de subțiri, optica electronică datorită căreia cele mai infime unități de viață (virusurile trecute prin cele mai fine filtre) devin vizibile, aparatul complicat al fitotronilor, adică al stațiunilor cu climă artificială pentru studierea vegetalelor.

Savanții se ocupă actualmente de sistemul energetic al celulei. Descoperirea factorilor catalitici care acționează în celulă a schimbat complet concepția privitoare la alimentația oamenilor și la creșterea animalelor agricole. S-a obținut sintetizarea unor substanțe albuminoide (peptide complexe cu acțiune biologică), de exemplu a hormonului corticotrop. Prin numărul aminoacizilor, acest hormon se apropie de albumina simplă. Însăși sinteza chimică artificială a albuminei, visul atîtor generații de savanți, devine perspectiva unui viitor apropiat.

În domeniul biochimiei, descoperiri capitale realizate în ultima vreme vor contribui la înțelegerea esenței fenomenelor vitale. În legătură cu furtunoasele progrese ale acestei discipline, M. V. Keldiș, președintele Academiei de Științe a U.R.S.S. a spus: „E deosebit de important acum, cînd se trece în biologie la noi structuri,

mai profunde, ca oamenii de știință să simtă direcția progresului, să știe să renunțe la opiniile învechite în numele progresului general”.

Sarcina fundamentală a cercetărilor viitoare e pătrunderea adîncă în microcosmosul celulei. Și după cum explorarea lumii atomului a revoluționat știința și tehnica, tot astfel cunoașterea fenomenelor profunde ale vieții va avea consecințe dintre cele mai uimitoare. Se poate afirma cu certitudine că oamenii au toate posibilitățile să transforme într-un viitor apropiat natura vie. Stîrpirea bolilor infecțioase, vindecarea maladiilor circulatorii, învingerea cancerului, acest flagel modern, iată sectoarele principale în care biologia e mobilizată pentru sănătatea omului. Cercetarea multilaterală a creierului și a altor funcții organice va contribui la dezvoltarea biocienței, adică a ciberneticii biologice. Folosirea fermenților va duce la o mare dezvoltare a industriei alimentare. De pildă, amilaza și maltaza înlocuiesc malțul la coacerea sorturilor superioare de pîine de seară.

Firește că într-un simplu articol nu pot fi nici măcar enunțate principalele preocupări ale savanților. N-am scris, de pildă, nimic despre energetică. Or, ne apropiem tot mai mult de ziua în care vor fi stăpînite reacțiile termonucleare dirijate. Iată o cifră elocventă: la sinteza dirijată a heliului din atomi de hidrogen, un litru de apă de mare (care conține deuteriu, materia primă necesară acestei reacții) produce o energie egală cu aceea furnizată de 120 de litri de benzină!

Sîntem siguri că în anii care vin, numeroase enigme ale naturii vor fi dezlegate de savanții sovietici, pentru progresul patriei lor și al științei mondiale.

Adrian Rogoz

Pe continentul antarctic lucrează cea de a noua expediție științifică sovietică. Printre obiectivele expediției se află și studii glaciologice, pe care oamenii de știință sovietici le vor face în colaborare cu specialiști francezi. Grupul de glaciologi, condus de savantul sovietic P. Șumski, întreprinde o lungă călătorie în interiorul celui de al șaselea continent, parcurgînd în total 1500 de kilometri.

În momentul de față glaciologilor nu le lipsește „materia primă”. Dar poate că va veni timpul cînd un soare artificial va încălzi țînutul de gheață al Antarctidei?

Ceva despre aerofagie

Prezența gazelor în tubul digestiv și repartiția lor în stomac și intestine a fost precizată mai ales din momentul în care aceste organe au putut fi examinate radiologic. Azi se știe că aer se găsește mai ales în stomac și în intestinul gros, mult mai puțin în intestinul subțire. În stomac și în intestinul gros el este conținut în așa-numitele „pungi de aer”.

Cea mai mare parte din gazele care se găsesc în stomac și intestinul gros provin din aerul atmosferic, care pătrunde în tubul digestiv o dată cu alimentele sau cu saliva pe care le înghițim. Orice om înghite în mod normal aer, cu alte cuvinte orice om este aerofag? Și totuși acest fenomen fiziologic se transformă într-un act patologic atunci când cantitatea de aer înghițită depășește normalul. În acest caz, pungile gazoase despre care am vorbit se măresc, depășind limitele obișnuite, iar bolnavul începe să se plîngă de dureri și senzații neplăcute.

Cum înghițirea de aer este nu boala propriu-zisă, ci doar mecanismul care a produs-o, realitatea bolii este definită mai bine prin termenii de *aerogastrie* (exces de aer în stomac) și de *aerocolie* (exces de aer în intestin).

Este greu de descris cum se ma-

nifestă aerofagia, deoarece ea îmbracă aspecte extrem de variate. Sint bolnavi, de pildă, care deși au stomacul și intestinul destins de aer, nu se plîng de nimic, aerogastria și aerocolia lor fiind descoperite întâmplător cu ocazia unui examen radioscopic gastrointestinal...

Alteori, însă, bolnavul încearcă o senzație de tensiune, de balonare imediat după mese și care se prelungește uneori până ce stomacul se golește. Nu rari sint bolnavii care îndată ce consumă vreun aliment ori beau puțină apă se balonează și simt nevoie de a-și lărgi cureaua de la pantaloni. Uneori balonarea, după ingerarea de alimente, ia un caracter atât de acut, însoțită fiind și de o durere violentă, încît medicul se află în situația de a deosebi simptomele aerogastriei de cele ale unei peritonite acute.

În afară de senzația de balonare și de eliminarea de gaze — simptomul cel mai frecvent — mai există și alte tulburări la bolnavii suferind de aerofagie. Sint astfel unii care sughit foarte ușor și des, mai ales după ce au mîncat ceva. Acest sughit se datorește unei dilatări a stomacului prin aerofagie. Alții se plîng de căscături frecvente în timpul zilei, mai ales după mese. În sfîrșit, majoritatea aerofagilor nu pot dormi niciodată pe partea stîngă, avînd senzații penibile de apăsare pe inimă și palpitații. Foarte des aerofagii se plîng de răsufletare grea (dispnee), bătăi de inimă repezi, dureri în regiunea cordului, amețeli, leșinuri etc. Nu puțini sint bolnavii care trăiesc ani de zile cu obsesia unei boli de inimă, de plămîni sau de nervi, pentru ca adevărata cauză a suferinței lor să fie găsită într-o dilatare mare a pungilor cu aer gastrice și intestinale ce tulbură prin apăsare și funcția inimii și pe cea a plămînilui.

Simpla constatare a aerofagiei nu este încă suficientă. De aceea medicul va stabili și cauza acestei aerofagii. Examenul perfectat radiologic și de laborator au arătat că aerofagia este în legătură mai ales cu o mărire a secreției salivare. Această hipersecreție salivară, cauzată fie de un obstacol în respirația nazală (rinofaringite cronice, devieri de sept nazal, vegetații etc.), fie de o afecțiune bucală (carii dentare, gingivite etc.), fie o tulburare endocrină a tiroidei, ovarelor — poate fi punctul de plecare a unei aerofagii. Un defect în igiena alimentației (bolnavii care înghit repede mîncarea sau care nu mestecă bine alimentele în gură), orice tulburare în funcția digestivă, o afecțiune hepatică sau biliară, însoțite de o hipersecreție salivară pot favoriza aerofagia.

Tratamentul aerofagiei este azi complex și trebuie făcut sub îndrumarea medicului. El va căuta să elimine afecțiunea care a cauzat aerofagia. Cînd este vorba de o leziune bucală, nazală sau faringiană — ea va fi tratată de un medic specialist. Cînd aerofagia e în legătură cu un mod defectuos de alimentare este suficient adeseori a atrage atenția bolnavului să mestece bine mîncarea și să reglementeze absorbția lichidelor, pentru ca ameliorarea să survină repede.

Dr. Evgheni Smirnov

Verificați-vă cunoștințele!

Subliniați unul din răspunsurile fiecărei întrebări. Comparați apoi soluțiile dv. cu cele de la sfîrșitul chestionarului.

- 1) În cît timp se înnoiesc toate celulele corpului omenesc?
 - a) 3 ani b) 5 ani c) 7 ani.
- 2) Care boală era cunoscută în evul mediu sub numele de „moartea neagră”?
 - a) Ciurma b) Holera c) Sifilisul.
- 3) Care este cel mai greu organ din corpul omenesc?
 - a) Creierul b) Ficatul c) Inima.
- 4) Ce efect au medicamentele tranchilizante?
 - a) Reduc starea de tensiune psihică b) Provoacă o stare de somn c) Stimulează apetitul.
- 5) Care boală se numește popular „vîrsat de vin”?
 - a) Variola b) Varicocelul c) Varicela.

RĂSPUNSURI:

1. — c; 2. — a; 3. — b; 4. — a; 5. — c.

... in
corpore
sano

Esculap răspunde ...

ING. POLDI G. — București: 1) Prevenirea căderii părului este o problemă complexă și în legătură cu ea vom publica în curînd un articol. 2) Astenia de primăvară apare foarte frecvent la începutul primăverii ca o consecință a alimentației mai săracă în vitamina C din timpul iernii. Ea se poate preveni ușor dacă se îmbogățește din timp alimentația de iarnă cu legume și fructe crude. La nevoie, folosiți vitamina C-200 — în doze mari 4—5 pe zi pînă la dispariția stării de oboseală.

GH. MACĂNEAȚĂ, N. OANȚĂ, M. DIACONESCU — Pitești: Tratamentul cu miere de albine, ca orice tratament medical, trebuie strict individualizat de la caz la caz. În ulcere gastrice și duodenale autorii metodei respective recomandă cite 1 linguriță plină de miere de albino în apă călduță cu 1 1/2-2 ore înainte de masă sau la 3 ore după masă. Dacă mierea e luată cu 1 1/2-2 ore înainte de masă ea inhibă secreția gastrică acidă, dacă e luată imediat înainte de masă (1/2-1 oră) o stimulează. Cel mai bine, în caz de hiperaciditate este ca mierea să fie luată cu 1 1/2-2 ore înainte de micul dejun și prînz și la 3 ore după masa de seară. Tratamentul va fi făcut periodic în epocile de acutizare a proceselor patologice (la ulcer în special primăvara și toamna) și va fi completat cu regimul alimentar corespunzător.

„MĂRTIȘOR” — București: 1) Abuzul de antinevralgice, ca orice abuz de medicamente este dăunător din mai multe puncte de vedere. În primul rînd, pentru că duce la obișnuință, fenomen care cere mărirea necontenită a dozei de medicament. În al doilea rînd, în cazul dv. pentru că trebuie tratată cauza și nu efectul. Antinevralgic este departe de a fi un „panaceu universal” și utilizarea lui nu trebuie prelungită. Dacă o durere de cap nu cedează după un timp trebuie solicitat medicul pentru a descoperi cauza. În sfîrșit, antinevralgicele conținînd în formulă aspirină în cantitate mare, aceasta devine cu timpul toxică, predispuînd la hemoragii gastro-intestinale, mai ales le persoanele suferind de afecțiuni ale tubului digestiv, de diateze hemoragice etc. 2) Transpirația este un „rău necesar”, fiind un fenomen fiziologic normal. Transpirația este considerată excesivă numai cînd viteza secreției ei întrece viteza ei de evaporare, în afara unor eforturi speciale, a căldurilor mari sau a unor excitații psihice. În acest caz, se va cerceta în primul rînd dacă nu e vorba de o cauză organică (anemie, tulburări glandulare, nervoase, tuberculoză etc.). După eliminarea unei eventualități de acest fel se vor putea utiliza soluții sau pudre antisudoripare, evitîndu-se soluțiile cu formol deoarece sint iritante. O formulă bună este: Alaun 4 g + Acid tartaric 2 g + Apă 94 g. Sau pudra următoare pentru subsuori: Borax 20 g + Tanin 10 g + Alaun 10 g + Tale 60 g. Soluția ea și pudra se folosesc de 2—3 ori pe zi.

CODREANU IORGU — Birlad: Lucrarea în legătură cu proprietățile terapeutice ale mierei nu a fost tradusă în romînește, ci numai în limba engleză și s-a găsit și în librăriile noastre. Versiunea engleză a fost editată la Moscova de editura „Foreign Languages Publishing House” — unde vă recomandăm să vă adresați, adresa fiind Bulevardul Zubovski nr. 21, Moscova, U.R.S.S. Titlul original al cărții este „Curatives properties of honey and bee venom” de N. Yoirish.

DINESCU V. — Medias: Sebodermul (Seborol) este într-adevăr indicat în seboreea grasă și uscată a pielii capului, dar utilizarea lui în exces poate fi responsabilă de fenomenele de mîncărime pe care le acuzati. Vă recomandăm consultarea unui specialist pentru a constata dacă nu e vorba de o complicație a seboreei sau de un prurit medicamentos. În rest, citiți răspunsul dat mai sus tov. ing. Poldi G.

KATY — Tirnava: Considerăm că la înălțimea pe care o aveți, greutatea este aproape normală. Greutatea ideală a fost fixată după așa-numita „lege a lui Broca”: 1 kg pentru fiecare centimetru de talie peste metru. Deci la 1,62 m ar trebui să aveți 62 kg. Pentru a „scăpa” de surplus este preferabil să dirijați alimentația decît să recurgeți la medicamente. Iată un regim cu valoare calorică mică, cu care puteți obține rezultate foarte bune. Regim de 1.000 calorii în 24 ore: carne foarte slabă 150 g; unt 15 g; un ou; lapte smîntînit 400 g; smîntînă 40 g; piine 60 g; fructe 300 g; legume 400 g. Puteți utiliza în plus ceai, cafea fără zahăr, bulion fără grăsimi, fructe care nu aduc calorii eficiente. Regimul va fi respectat pînă la obținerea rezultatului dorit. Suplînul nu slăbește, reduce numai apetitul iar Tirotonul e indicat mai ales în deficit tiroidian. Ambele tratamente însă vor fi prescrise și conduse de medic.

Ceaiul și organismul

Este oare ceaiul numai o băutură plăcută? Cercetările au arătat că el are o acțiune multiplă asupra organismului stimulînd puterea de muncă, mărind secreția gastrică, accelerînd bătăile inimii.

Efectele „medicale” ale ceaiului variază, desigur, de la om la om. Există persoane cărora un ceai mai „tare” le provoacă insomnie, altele care „dorm buștean” chiar după 2—3 pahare de ceai concentrat. Copiii sint în orice caz mai sensibili decît adulții la stimularea produsă de ceai. Din acest motiv ceaiul (ca și cafeaua de altfel) trebuie excluse din regimul alimentar al copiilor.

Acțiunea ceaiului asupra organismului se datorește unor substanțe chimice dintre care cele mai importante sint xantinele și taninul. Efectele menționate mai sus sint date de xantine. Taninul influențează și el organismul, dar acest lucru e mai puțin vizibil. Experiințe pe animale efectuate la Institutul biochimic „A. M. Bach” din Moscova, sub conducerea lui A. L. Kursanov au arătat o serie de lucruri demne de remarcat. Vasele sanguine ale șoare-

cilor albi care au primit, o dată cu alimentele, mici doze de tanin din ceai nu s-au rupt la diferențe mari de presiune exterioară.

În afară de aceasta, taninul s-a dovedit și un „acumulator” de acid ascorbic (vitamina C). Sub influența taninului vitamina C este mai bine reținută în organism.

Să arătăm în sfîrșit că există anumite stări patologice în care excesul de ceai (ca și cel de cafea care conține „principii activi” similari) trebuie evitat. Din această categorie fac parte guta, în care se produce o acumulare de xantină, ulcerul stomacal evolutiv, pentru că ceaiul și cafeaua măresc aciditatea gastrică, hipertensiunea arterială, din cauza acțiunii acestor băuturi asupra sistemului nervos și cardiovascular și alte boli cardiace.

Pentru cei sănătoși, însă, ceaiul este o băutură reconfortantă care dă o senzație de bine și o capacitate de muncă crescîndă. Cu o singură condiție: să nu fie băut în exces, adică peste 2—3 pahare pe zi.

Dr. V. Feodorov

Sfaturi practice

SUCURILE de fructe și legume sint foarte indicate mai ales în timpul iernii pentru acoperirea nevoilor vitaminice. În afară de sucul de roșii și de portocale se mai pot folosi cu succes sucurile de sfeclă roșie, de țelină, de varză proaspătă sau chiar murată. Cîteva linguri din aceste sucuri asigură necesarul zilnic de vitamină C al unui om adult.

OBIȘNUIȚI-VĂ să mînceați merele cu coajă, mușcînd din ele. Vă întăriți gingiile și împiedicați formarea pietrei de pe dinți.

NU BEȚI lapte nefiert! Laptele „crud” fie al vacilor sau al bivolițelor, fie al oilor sau al caprelor poate conține microbii unor boli comune omului și animalelor ca: febra aftoasă, bruceloză și chiar tuberculoza.

E și acesta un mijloc de călire a organismului: A. Ribakov din Moscova îl preferă tuturor celorlalte. Dacă doriți să-l imitați, grăbiți-vă: primăvara e în prag!

**Basul
Ivan
Petrov**

Un strălucit oaspete

Scrisoare din Taşkent

„Bravo,
Maria!”

Soprana Maria Şindilaru a întreprins recent un turneu în U.R.S.S., interpretând pe scenele din Frunze, Taşkent și Tbilisi rolul Tatiane din „Evgheni Oneghin” de Ceaikovski și al Margaretei din „Faust” de Gounod.

Publicăm mai jos o corespondență primită zilele acestea din Taşkent, ce exprimă prețuirea de care s-a bucurat în capitala R. S. S. Uzbece interpretarea talentatei noastre cîntărețe.

Intîlnirea pe scena operei uzbece cu cîntăreța romîna a dăruit tuturor o frumoasă satisfacție

Maria Şindilaru posedă un întins registru vocal un timbru plăcut, de care locuitorii Taşkentului își vor aminti multă vreme cu plăcere.

Sub titlurile „Maria Şindilaru la Taşkent”, „Bravo, Maria!”, „Turneul unei cîntărețe romine”, ziarele uzbece „Pravda Vostoka”, „Taşkentskaia Pravda” și altele au făcut cunostință cititorilor cu biografia artistică a talentatei soprane, au relatat despre interpretarea ei, i-au publicat fotografia.

Intr-o cronică apărută după spectacolele solistei romîne, E. lungvald-Hilkevici, artist al poporului al R.S.S. Uzbece scrie printre altele în ziarul „Pravda Vostoka”: „Maria Şindilaru se simte la largul ei deopotrivă în scenele lirice ca și în scenele dramatice. Această artistă exprimă cu claritate și profunzime întreaga lume interioară a eroinei sale.”

Turneul Mariei Şindilaru se înscrie printre emoționantele manifestări ale prieteniei romîno-sovietice.

H. Altman

Miine publicul bucureștean de operă va avea bucuria de a-l revedea și a-l reasculta pe basul sovietic Ivan Petrov și această bucurie va fi legată iarăși de înaltele satisfacții

din opera lui Mussorgski pe scena Teatrului de Operă și Balet din Capitală.

Renumitul bas sovietic reprezintă cu cinste și succes tradiția marilor calități vocale

minia, Petrov a primit cele mai calde și entuziaste elogi, atît din partea publicului cît și din partea presei de specialitate.

L-am ascultat pe Ivan Petrov în trei rînduri: pe scena Operei noastre în rolul lui Don Basilio, din opera „Bărbierul din Sevilla” de Rossini, în rolul lui Boris din opera „Boris Godunov” de M. Musorgski și pe scena Ateneului R.P.R., în cadrul unui concert festiv, în timpul celui de-al II-lea Festival „George Enescu” din 1961, cînd a interpretat arii din opere.

Aceste trei manifestări mi-au dat posibilitatea — atît mie cît și publicului care l-a ascultat cu aceste ocazii — de a-i cunoaște marele talent vocal și scenic, de a aprecia diversitatea exprimării sale artistice, multitudinea nuanțelor din paleta culorilor sale vocale, interpretările lui vii și sincere, pătrunse de un profund dramatism sau de o pertinentă comică dintre cele mai autentice, calități care, laolaltă, îl situează pe Ivan Petrov printre cei mai mari cîntăreți contemporani.

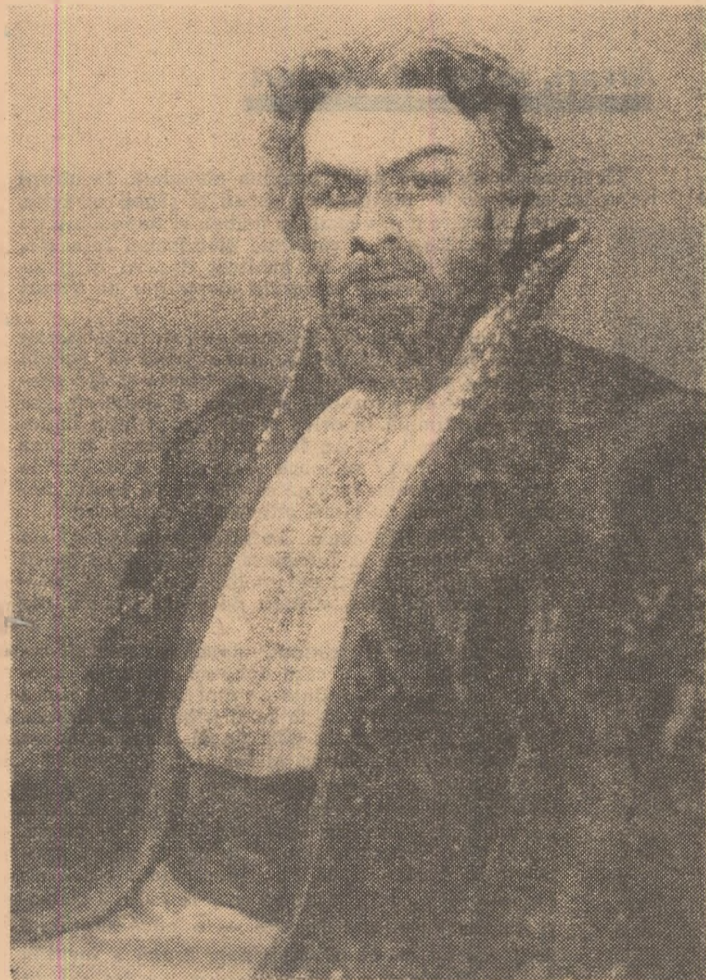
De curînd desprindeam — cîtînd cîteva date din biografia sa — faptul că din timpurie adolescență părinții și școala i-au asigurat un mediu muzical din cele mai favorabile, în care s-a definit și dezvoltat talentul său vocal. Faptul acesta asigură și acum o altă caracteristică importantă a personalității sale artistice: muzicalitatea, adîncă și completa înțelegere a partiturii pe care o cîntă. Ivan Petrov nu cîntă de dragul vocii, ci își pune vocea în slujba unei trăiri sincere și emoționante, care cîștigă simpatia și înțelegerea publicului de la emiterea primelor note. În interpretările sale nu caută efecte și artificii ieftine, cu scopul de a impresiona facil auditoriul. La el, totul este gîndit și mai ales simțit, felul cum își construiește personajele pe care le interpretează dovedind căutarea riguroasă și onestă a artistului de redare cît mai veridică a personajului, cu toate caracteristicile lui.

De aceea Ivan Petrov. — cel puțin în ceea ce l-am ascultat — poate să abordeze în mod fericit atît roluri bufice, ca cel al lui Don Basilio din „Bărbierul din Sevilla”, pe care ni-l înfățișează cu o plasticitate comică ce provoacă imediat o nestăvilită și spontană ilaritate, cît și roluri profund dramatice, de tipul țarului Boris Godunov. Zbuciumatul conflict interior al celebrului personaj musorgskian își găsește, în interpretarea lui Ivan Petrov, atît prin forța expresivă a cîntului, cît și prin plastică gestului și a trăirii scenice, una dintre cele mai remarcabile interpretări contemporane ale acestui dificil rol.

Îl așteptăm cu mare plăcere și sinceră emoție pe Ivan Petrov. Sintem siguri că așteptările noastre vor fi răsplătite cu o seară de mari satisfacții artistice, cu care renumitul cîntăreț sovietic ne-a obișnuit în turneele sale din anii trecuți. Îi vom mulțumi cu aplauze entuziaste, iar aceste aplauze vor semnifica și: „La grabnică revedere!”

Dan Iordăchescu

Artist emerit

In rolul lui Boris Godunov.

artistice pe care ți le dă o interpretare aleasă și sinceră, un mesaj artistic vibrant, emoționant.

După turneul întreprins în orașele Cluj, Timișoara, unde a cîntat rolul titular din „Boris Godunov” și Mefisto din „Faust”, Ivan Petrov, artist al poporului al U.R.S.S., prim-solist al Teatrului Mare Academic de Stat din Moscova, va interpreta rolul țarului Boris

și de școală de canto ale poporului rus. El este indiscutabil unul din cei mai de seamă cîntăreți din strălucita și uimitoarea pleiadă de bași ruși care, de la Șaliapin pînă astăzi, au cucerit pe scenele celor mai mari teatre lirice din lume aprecierile unanime.

Pretutindeni unde a cîntat, în patria sa, în Franța sau Belgia, în Scandinavia sau Ro-

VSEVOLOD MEYERHOLD

de SICĂ ALEXANDRESCU,

Artist al poporului

În peisajul atît de divers și de bogat al teatrului rus și sovietic din veacul nostru chipul lui Meyerhold — de la a cărui naștere s-au împlinit 90 de ani — capătă, cu trecerea vremii, un relief tot mai puternic.

În primul deceniu al secolului, disputa ideologică a artei teatrale se poartă între Stanislavski și Evreinov, ca exponenți diametral opuși ai unor concepții politico-estetice. De o parte, Stanislavski, apărător al unui teatru al vieții, cu corolarul său firesc pentru scenă: „trăirea”. De partea cealaltă a baricadei, Evreinov pledează pentru îndepărtarea de cele mai elementare rudimente ale realității, pentru refugiu într-o artă hiperrafinată, hiperestetică, concretizată în reprezentații teatrale ce readuc pe scenă mistere și farse medievale, interpretate în spiritul vremii respective, hieratic, iconar-magistic.

Era limpede că teatrului lui Evreinov trebuia să i se opună o artă realistă, profund ancorată în viață, susținută de eforturi evidente de veridicitate. Dar limitele naturalismului fotografic, reproducerea exactă, împietrită a realității, golită de încărcătura sa emoțională, sînt factorul care explică „insurrecția” estetică a lui Meyerhold.

Ridicîndu-se împotriva lor, marele regizor își începe căutările novatoare — parțial fructuoase — chiar dacă pe drumul inovațiilor sale cade el însuși în abateri grave de la memoria de a reinterpretă realitatea în sens artistic — singura modalitate ce justifică arta teatrului.

„Heda Gabler” în viziunea lui Meyerhold, din anii care premerg Revoluția — e o încercare de a da noi sensuri dramei ibseniene, dar nu pe drumul firesc al adîncirii mesajului uman al lucrării, ci pe calea cotită și ocolită a unei „simbolizări teatrale”, a unei teatralizări exterioare a cuvîntului scris. Dorința justificată a lui Meyerhold de a se feri de praful academizant al interpretărilor naturaliste îl conduce la căutări demne de stimă, chiar dacă inovațiile sale cad uneori alături de cauza pe care înțelege s-o servească.

Revoluția și anii care i-au urmat dau un avînt explicabil artei inovatoare, în permanență efervescentă, a lui Meyerhold. Aderent entuziast al transformărilor revoluționare, Meyerhold a fost unul dintre primii regizori comuniști. În momentul cînd mulți oameni de teatru mai ezitau în alegerea drumului, el se pronunță pentru crearea unui teatru politic, agitaric, un „teatru în consonanță cu epoca”, căruia i se consacra total. În spectacolele clasice, ridiculizarea trecutului constituie pentru Meyerhold preocuparea majoră. În „Revizorul” el vroia astfel să reinvie o imagine teribilă a domniei țarului Nikolai I, iar în „Prea multă minte strică” a lui Griboedov să înfățișeze tragedia unui idealist din cel de al treilea deceniu al secolului trecut. Și aceasta,

prin puneri în scenă monumentale, în care se manifestă strălucit fantezia sa în continuă efervescență.

Unul dintre cele mai importante merite ale acestui talentat om de teatru îl constituie contribuția adusă la nașterea și promovarea dramaturgiei originale sovietice. Meyerhold, unul dintre primii animatori ai unui teatru revoluționar și unui nou repertoriu, a aflat adepți entuziaști în cei mai talentați scriitori ai timpului, și, în primul rînd în Vladimir Maiaikovski și Vsevolod Vișnevski. În regia sa au văzut pentru prima oară lumina rampei atît „Misterul buf”, cu montarea sa spectaculoasă, cît și celelalte două piese ale lui Maiaikovski — „Ploșnița”, realizată ca un pamflet de pronunțată acuitate și „Baia”, conceput ca un spectacol poetic. În același timp, Meyerhold a pus cel dintîi în scenă piesele lui V. Vișnevski și A. Bezîmenski, A. Faiko, Ilia Selvinski, Iuri Oleșa, Iuri Gherman ș.a.

Teatrul lui Meyerhold aducea acum nu numai un repertoriu nou, dar și noi forme de prezentare, lucru foarte explicabil. Arta rutinieră a spectacolului și actorului apărea și mai evidentă în comparație cu noua artă în plină afirmare — cinematografia —, cu ritmurile ei dinamice, cu montajul său energetic, cu des-

Aniversarea unui mare om de teatru

fășurarea impetuoasă a scenariului. Pe linia găsirii noilor forme de prezentare, Meyerhold a încercat să „dezbrace” teatrul suprimînd rampa, culisele, decorurile și chiar cortina.

Meyerhold face din actori interpreți plurai: îi pune să cînte, să dansceze, să reinvie arta pantomimei și să aducă pe scenă arta circului. Astfel, îi scoate din tiparele tocite ale unui teatru academic, în care fiecare interpret era din capul locului catalogat: amoretz, intrigant, tată nobil, june-comic.

Din atelierul lui au ieșit nu numai interpreți crescuți la școala inspirației și a capacității de a anima o scenă, dar s-au născut — ceea ce este lucrul cel mai important într-o mișcare artistică — vocații și entuziasme care, peste decenii, după ce exagerările maestrului au fost date la o parte, au germinat, ducînd mai departe o artă care se justifică numai dacă nu încremenește. Printre oamenii de teatru care au prețuit și au tras foloase din învățătura lui putem aminti renumiți regizori și actori ca Nikolai Ohlopkov și B. Ravenskih, V. Pluck și L. Varpahovski, Grigori Roșal, Mihail Ștrauh, Erast Garin, M. Babanova, S. Martinson, N. Bogoliubov ș.a.

Peste toate erorile și exagerările sale, Meyerhold rămîne un exemplu admirabil de artist ncliniștit, mereu în căutare de drumuri noi, de mijloace inedite de expresie artistică, un ferment fertil al timpului său. Ferment atît de prețios încît și astăzi tot ce a fost cu adevărat bun în truda sa e dus mai departe.

Steaua cuprului

din Katanga

Prima mină care a început să dea minereu de cupru în cantități mari a fost numită „L'Étoile du Congo”. La întrebarea mea de unde se trage numele acestei exploatare miniere, situată la numai câțiva kilometri de Elisabethville, inginerul belgian care mă însoțea mi-a răspuns cu o glumă: — În nici un caz n-are legătură cu cosmonautica...

Jugul de cupru

Dacă privești cariera de sus, din vârful unei coline învecinate, observi că seamănă, într-adevăr, cu o stea împintată în pământ. În momentul de față, însă, „L'Étoile du Congo”, cindva prima stea a cuprului ivită pe cerul Katangai sau, poate, chiar al întregii Africi, este un original cimitir după care se poate forma o imagine despre primii pași ai companiei „Union minière”. Pe atunci bătălia pentru cupru se dădea cu mijloace primitive. Un mare număr de țărani din satele învecinate și chiar din întreaga Katanga erau siliți să muncească în mină. Schimbând legătura de trunze din jurul șoldurilor cu o fișie îngustă de pînză, ei au început să smulgă din măruntaiele pământului roca bogată în minereu, cu tirnăcoape, lopeți și miinile goale.

Oamenii erau secerăți de malarie. Durata medie de viață a tinerilor țărani puternici, vinjoși, cu statură athletică, aduși să lucreze în industria minieră, era de 21 de ani. „Cuprul împrăstie în jur numai nenorociri” — spune un proverb katanghez. Locuitorii provinciei cred în el și astăzi. Într-adevăr, Katanga e regiunea cea mai bintuită de epidemii din întreaga țară.

Acum „L'Étoile du Congo” este acoperită de apă de la un capăt la altul. La răsăritul și apusul soarelui, oglinda poleită cu aur a apei pare un feeric decor de basm. Turștii străini vizitează acest loc și fac fotografii colorate. Dar ceea ce se află în fundul minei nu poate fi înregistrat pe peliculă.

Dacă coborî din vârful colinei și te apropii de această împărăție subacvatică poți vedea în adâncurile ei șine de cale ferată cu vagonete pe ele precum și tirnăcoape și lopeți sprijinite de pereți. În jur domnește o liniște desăvîșită. Șiruri lungi de arbuști, împodobiți cu niște florițe galbene și triste, ca și imortelele albe și violete îngină un cântec pentru pomenirea morților. Totul este acoperit de apă, urmele nenumăratelor crime au dispărut, dar „Union minière” continuă să prospere.

Nici un eveniment nu i-a putut zdruncina temeliele. Din Congo au plecat mulți ofițeri, funcționari administrativi și consilieri europeni. Dar directorii și inginerii companiei au rămas pe loc, iar muncitorii au continuat să lucreze. Imperiul cuprului a supraviețuit. Posesiunile lui se întind pe sute de kilometri. Pe statele de plată ale companiei figurează 25 000 de muncitori.

„Union minière”

poartă de grijă...

Imperiul cuprului și cobaltului este alcătuit din trei regiuni principale în care se extrage metalul: zona de vest, de sud și centrală. Ele sînt legate printr-o rețea de căi ferate și șosele și, în afară de Elisabethville și suburbia sa Kipusi, cuprind alte câteva mari centre industriale: Jadotville, Kolwesi, Kambowe și Luylu.

Combinatul din Luylu prelucrează cupru și cobalt. Un inginer de la acest gigant, care a luat recent ființă pe colinele de lângă Kolwesi, și-a rupt câteva ore din timpul lui prețios spre a mă pune la curent cu munca celei mai mo-

derne întreprinderi de metalurgie neferoasă din occident, după afirmația lui. Încă de pe acum, Luylu dă anual 100 000 de tone de minereu — o treime din cuprul elaborat în Katanga — și prelucrează 4 000 de tone de cobalt.

Am avut prilejul să vizitez și uzina de elaborare a cuprului de la Lubumbași, din apropierea Elisabethville-ului, unde un mare număr de operații se efectuează manual. Prin curtea îngustă circulă continuu muncitorii care împing din greu la vagonete. Hamalii cără lingourile de cupru — producția finită — cu roaba pînă la vagoanele goale pe care le încarcă apoi manual.

Minerii, muncitorii necalificați ba chiar și funcționarii companiei locuiesc, de obicei, în barăci construite cu fondurile societății. Congolezii au dreptul să stea acolo pînă cînd le expiră contractul de muncă. În jurul barăcilor există niște fișii înguste de pământ pe care se pot cultiva legume, porumb și manioca. Muncitorilor bătrîni li se acordă

Cu copilul la munca cimpului.

pensii numai după ce-au lucrat cel puțin 25 de ani în întreprinderile companiei.

„La întreprinderea din Jadotville, în timpul pauzei de prînz, inginerii albi pleacă întotdeauna cu mașina proprie acasă la vilele lor, sau la un restaurant de lux. Muncitorii africani, însă, ies frînți de oboseală din ateliere și se așează la umbra copacilor, unde mîncîcă. Cu câteva minute înainte de încetarea lucrului paza îngăduie unui mare număr de femei, copii și tineri să intre în curtea uzinei spre a aduce de mîncare rudelor lor care muncesc acolo. Tot felul de negustori își înjgheabă pe loc un fel de negoț cu

ce vrei și ce nu vrei: apă rece, bere din nuci de cocos, arahide prăjite, banane, știuleți de porumb și cikvanga — un aluat tare din făină de manioca, învelit în frunze verzi. Se mai vinde pește prăjit sau uscat, dar acesta e considerat o delicatasă. N-am văzut nici un muncitor cumpărînd carne sau unt, alimente inaccesibile oamenilor săraci. Și cu toate că viața e și acum foarte scumpă, prețurile continuă să crească.

Arcuri, săgeți și idealuri

Occidentalii nu și-au putut imagina niciodată locuitorii Katangai altfel decît înarmați cu arcuri și săgeți otrăvite, pe jumătate goi, vopsiți în galben și împodobiți cu amulete. Ziarele și revistele americane, franceze, engleze și belgiene au publicat deseori în paginile lor numeroase fotografii ale șefilor de triburi din această provincie.

Pașnicii țărani din Katanga au fost transformați așadar în niște sperietori, gata oricînd să prindă albi, să-i sugrume, să-i pună în frigare și să-i consume apoi cu deosebită plăcere. E drept că, așa cum se întîmplă în orice război, cu prilejul luptelor din ultimii ani au fost și în Katanga victime de ambele părți: au murit și negri și albi. Dar de dragul adevărului trebuie să arătăm că pentru fiecare european au pierit cîteva mii de africani.

Ce se întîmplă acum în satul katanghez? Ca să poți răspunde la întrebare trebuie să părăsești orașul și să pornești pe un drum îngust și învăluit în nori de praf, străjuit de o parte și de alta de tufisuri înalte.

„Jeepul” militar condus de un șofer civil s-a oprit lângă o potecă care duce spre satul Kangolele. Acum e cu neputință de precizat dacă satul a împrumutat numele de la șeful tribului sau invers. Întrucît nu l-am putut găsi pe dl. Kangolele, au discutat cu doi locuitori ai lui.

Unul dintre ei, pe nume Jean, a început să ne istorisească despre sat. Are 42 de ani și cinci persoane de întreținut: trei copii, soția și mama. Casa lui se compune din patru pereți de lut acoperiți cu trestie de zahăr. În preajma casei are cîteva prăjini de pământ pe care le cultivă cu porumb, iar ceva mai departe — o mică suprafață de teren cu manioca, principala hrană a familiei lui, ca de altfel a tuturor locuitorilor din sat. În Kangolele nu există școală, magazine sau aparate de radio. Acolo nu ajunge nici un ziar. M-am interesat cum află țărani despre evenimentele politice.

— Aproape de noi se află o misiune catolică. Muzunghii (albi) care trec pe aici ne informează despre ce se petrece la Elisabethville...

Și pentru că a venit vorba despre misiunile catolice, trebuie să spunem că ele difuzează o apreciere destul de stranie în legătură cu locuitorii Katangai. Bantu — afirmă ei — sînt copiii ai naturii. Ei sînt uimitori de buni și pașnici cînd locuiesc în regiunile lor periferice și înapoiate. Africanii sînt foarte buni servitori, dar ei n-ar putea ajunge niciodată conducători.

În realitate, însă, congolezii sînt foarte departe de felul în care-i prezintă preoții catolici. Cît privește locuitorii Katangai, ei nu doresc de fel să mai trăiască în savane și să depindă de bunul plac al companiei „Union minière”.

N. Hohlov

Pe marginea procesului din Dallas

Crime și sinucideri misterioase

Pe tot globul ziarele continuă să publice ample relatări asupra procesului din Dallas. Ziaristi, avocați sau sociologi caută să stabilească cît mai precis mobilarile actului lui Jack Ruby deoarece, pe măsură ce trece vremea, împrejurările în care a fost asasinat președintele John Kennedy departe de a se limpezi, dimpotrivă, fac să pălească tot mai puternic teza că Lee Oswald ar fi fost criminalul.

Jack Ruby se află în boxa acuzaților. Din cînd în cînd o nouă știre publicată de presa americană vine, însă, să dovedească că el nu se lăuda chiar fără motiv atunci cînd declara cu importanță ziarștilor: „I am above everybody. They cannot move me”. (Sînt deasupra tuturor. Nu pot să-mi facă nimic).

Industriașul Warren Reynolds, unul din pușinii care au afirmat că l-au văzut pe Oswald fugind din locul unde poliștistul Tippit zăcea mort, a fost împușcat acum o lună și ceva. A supraviețuit dar, după cît se pare, va rămîne mut pentru vecie întrucît glonte, care l-a lovit în timp ce el se distrus centrul nervos care dirijează vorbirea.

Acesta este, însă, numai un fapt marginal. Ca atentator la viața lui Reynolds a fost arestat un anume John Gardner. Acest Gardner s-a apărut de acuzația care i s-a adus afirmînd că atunci cînd s-a tras asupra lui Reynolds el se afla împreună cu „logodnica” lui, o anume Betty Mac Donald. Betty a confirmat alibiul și Gardner a fost eliberat. Dar cine-i Betty? După cum s-a aflat curînd, Betty Mac Donald e una dintre „girls”-urile lui Ruby,

una dintre „dansatoarele” asasinului lui Oswald. Încît pînă la urmă firele acestei afaceri au ajuns tot la Jack Ruby.

Au mai trecut cîteva zile și ziaristii americani au aflat că „din întîmplare” Betty Mac Donald s-a văzut amestecată într-una din bătăile nocturne ce fac să se cutremure adesea localurile de noapte (și care sînt atît de ușor de pus la cale...), drept care a fost arestată și întemnițată. Iar după alte cîteva zile s-a anunțat că Betty a fost găsită spînzurată în celula ei.

Versiunea oficială: Sinucidere! Desigur, s-ar putea prea bine a firma că ciudata rănire a lui Reynolds și nu mai puțin strania moarte a „dansatoarei” Betty Mac Donald nu au neapărat legătură cu cazul Oswald-Tippit Ruby. În fiecare an în Texas se comit zece mii de crime, din care nouă mii rămîn nepedepsite. Ba chiar numai la Dallas se comit anual tot atîtea asasinat cît în toată Anglia — împrejurare care se explică probabil și prin faptul că armele de foc pot fi cumpărate acolo la fel de ușor ca un pachet de scobitori.

Nu e totuși mai puțin adevărat că

acest nou capitol din romanul de senzație care-l are ca personaj principal pe Ruby prezintă niște asemănări izbitor de cu o altă afacere relatată de presa americană: unul din cei mai buni prieteni ai lui Ruby, acuzat de a fi încercat să-l mituiască pe șeful din Dallas, arestat, condamnat și apoi pus în libertate provizoriu, a fost la scurt timp după aceea găsit mort, strangulat. Vinovatul n-a fost aflat nici pînă acum. Toate acestea îi îndreptățesc pe unii, după cum se exprimă un ziarist occidental, să pretindă că cel mai rău lucru care i s-ar putea întîmpla acum lui Ruby ar fi... o achitare. Deși se poate prea bine muri și în închisoare, spînzurat sau otrăvit. (vezi cazul sârmanei Betty).

În concluzie, se pare că Reynolds și Betty Mac Donald au plătit cu viața pentru că, fiecare în cercul respectiv de cunoștințe, a fost prea vorbăreț și „cineva” a avut tot interesul să le închidă gura. Și mai e o necunoscută în aceste două afaceri: — De ce au fost dezvăluite cu întîrziere?

Vs. Gormin

POȘTA REDACȚIEI

CAMINUL CULTURAL din com. Vorona, raionul Fălticeni: Cererea dv. va fi satisfăcută.

I. LUPU, Făurei: Am transmis scrisoarea dv, ziarului „Știința”.

PAVEL C. MOTEA, Craiova: Vă putem indica magazinul „Detskii mir” din Moscova, și combinatul de jucării din Moscova — „Moskovskii kombinat igrušek”. Nu cunoaștem adresa exactă a celor două unități, dar ele sînt atît de bine cunoscute de poșta sovietică încît scrisoarea dv. va ajunge la destinație chiar și numai cu specificarea denumirii lor.

ION OLARU, Bocșa: Regretăm, dar printre scrisorile primite din U.R.S.S. nu figurează nici o adresă de muncitori care să lucreze la vreo fabrică de mobilă. Dacă vă interesează vă putem transmite adresele unor tineri muncitori care lucrează în alte specialități: 1) Arnold Arutiunian (strungar) gorod Baku-33, ulița Ceapaeva nr. 100, kv. 31. 2) Tamara Hirnaia, gorod Harkov-75, ulița Abhazskaia, 26, kv. 28 (lucrează pe un șantier).

GHEORGHE BOBOACĂ, com. Bărbăntestii, regiunea Argeș: Adresa unei studente din R. S. S. Moldovenească: Maria Barbu, Moldavskaia S.S.R., gorod Kișinev, ulița Benderskaia-2, obșcejitie nr.3.

ION POPA, Lipova: Adresele unor studente: 1) Nina Șevcenko, gorod Rostov, n/d 12, Sibirskaia S.S.R., ulița Filinovskaia, ulița N. Rudneva, d. 56, kv. 21.

VERONICA VIHORLAT, Fălticeni: Iată două adrese de colecționari de vederi: Nelli Buziakova, Luganskaia oblast, gorod Krasnii Luci, ulița Vodoprovodnaia nr. 2 (colecționează și fotografii de actori de cinema); L. Z. Andreev, gorod Tiumeni,

ulița Minskaia nr. 9, kv. 6 (este totodată un pasionat filatelist și filumenist. Preferă ilustrate cu reproduceri după tablouri).

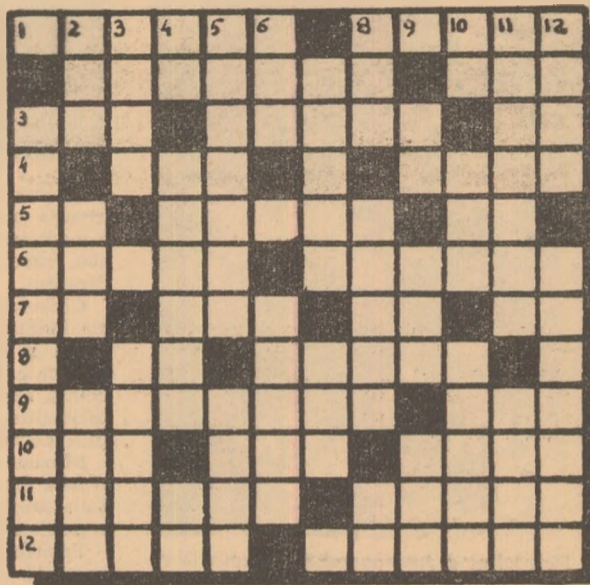
DUMITRU I. CONSTANTIN, com. Baldovinești, regiunea Oltenia: Ați încercat să frecvențați un cenaclu literar? Acest lucru v-ar fi foarte util. Vă sfătuim, de asemenea, să citiți cit mai multă poezie.

D. TOTOLICI, DOROHOI: 1) Turnarea filmului „Război și pace” este în plină desfășurare. Filmul va avea patru serii și este realizat de Serghei Bondarciuk care interpretează și rolul lui Pierre Bezuhov. Ceilalți protagoniști sînt Viaceslav Tihoenov (Andrei Bolkonski), Oleg Tabakov (Nikolai Rostov), Liudmila Savelieva (Natașa), B. Zahava (Kutuzov), Nikolai Ribnikov (Denis Davidov, conducătorul partizanilor). 2) Anastasia Vertinskaia are douăzeci de ani. 3) Fotografii de actori se procură la casele cinematografelor și eventual la librării. 4) Deocamdată nu sîntem în posesia adreselor solicitate de dv.

IOAN BĂROL, Timișoara: Adresa unei eleve sovietice: Natașa Lafarenko, gorod Saratov, poselok Komsomolskii, ulița Kringenskaia, dom. 64.

AL. HRISTU, Biblioteca centrală regională, Constanța: Observația dv. este întemeiată. În momentul de față sîntem în căutarea unei modalități care să soluționeze problema. Inconvenientul îl constituie faptul că introducerea unor spații albe între paginile 6—7 ar face să se piardă mult text.

RODICA AVĂDANIL, satul Stroc Belescu, Birlad: Adresa solicitată: str. Porumbarului nr. 4, București, raionul 30 Decembrie.

Vitrina literară

ORIZONTAL: 1) A scris „Roman sentimental” și piesa „Noaptea alba” — Cunoscută poetă sovietică. 2) „Nu te naști soldat” este noul său roman istoric — Centru industrial din Ural. 3) „Al nouălea...”, roman de I. Ehrenburg — Autorul romanului „Furtuna” — Runda! 4) Riu în Franța — „In lupta cea...”, volum de V. Vasilievskiaia. 5) Neagație — Autorul piesei „Zări necuprinse” — Askad Muhtar, autorul romanului „Surorile”. 6) Impodobit — Scriitor cazah, autorul romanului „Abai”. 7) Gaidar Arkadii — În natură! — Capete de reper! — Primele... dintr-un volum! 8) Cobalt — Prieten. 9) „Povestea unui om...”, de Boris Polevoi

— Localitate în U.R.S.S. 10) Spirit — Petru cel Mare — Treaptă. 11) Antrenor sovietic, autorul cărții „Educația calităților morale și de voință ale sportivului” — Lucește pe cer. 12) Trăiască! — Mai frumoasă la... „Anii tinereții”.

VERTICAL: 1) Autorul romanului „Defăimarea lui Paganini” — 2) „...s-a călit oțelul”, de Ostrovski — Roman de Șuhov — Arbori fructiferi. 3) Piesă de Afanasii Salinski — Nuvela „Doamna cu cățelul” îi aparține. 4) „Ultimul... din Atlantida”, povestire de Alex. Beleaev — A scris romanul „Buruiana” — Notă. 5) Roman de Fedor Gladkov — Nimic mai mult. 6) „Ordinul...”, de Cehov — Susanin din opera lui Glinka. 7) Maladia urechii — Aproape clar! 8) A apărea — Poleit cu aur — Pe portativ. 9) Consoane — Epocă — A scris romanul „Splaiul universității”. 10) In album! — Drug de fier — „Bulba, nuvelă de Gogol. 11) Autorul romanului „Nebuloasa din Andromeda” — Martie (presc.) 12) „... din Pereiaslav”, roman de N. Ribak — „cel mare și... cel mic, nuvelă de Cehov.

Cuvinte rare: AIN, AMO

Cooperativa IGIENA

Sediul central: București
Str. Băcani nr. 2
telefon 13 44 56

Execută prin unitățile sale din întreg cuprinsul orașului București, cu personal de înaltă calificare profesională:

- Coafuri moderne pentru femei
- Cosmetică
- Vopsitul părului în toate nuanțele
- Ondulațiuni permanente naturale reci și în ulei
- Manicure
- Pedicure
- Șampon
- Freccii
- Masaje faciale
- Spălatul capului
- Tunsori moderne pentru bărbați

Saloane speciale de frizerie și coafură

30

AUTOTURISME

PRINTRE CELE 34.434 PREMII ÎN OBIECTE ȘI BANI

OFERITE LA CONCURSUL

SPORTEXPRES

TRIMESTRUL I-1964

S-au pus în vânzare biletele. Nu lipsiți de la acest important concurs.

Combinatul chimic FĂGĂRAȘ

LIVREAZĂ:

PE BAZĂ DE REPARTIȚIE

- BACHELITĂ PENTRU UZ GENERAL ÎN DIVERSE CULORI
- BACHELITĂ PENTRU UZ ELECTROTEHNIC
- BACHELITĂ PENTRU UZ ELECTROTEHNIC ÎN EXECUȚIE TROPICALIZATĂ
- BACHELITĂ TEXTILĂ
- REZOLI ȘI RĂȘINI DIVERSE TIPURI
- LAC DE BACHELITĂ
- NOVOLAC SOLID SEMIFLUID ȘI ALCOOLIC

FĂRĂ REPARTIȚIE

- AZOTAT DE SODIU
- AZOTIT DE SODIU
- SULFAT DE AMONIU
- PRODUSE INTERMEDIARE PENTRU COLORANȚI ȘI PRODUSE FARMACEUTICE

EXECUTĂ:

Piese industriale de toate tipurile din bachelită și aminoplast, pentru înlocuirea materialelor feroase și neferoase precum și a lemnului

Pentru producția de serie executăm proiectarea și sculele necesare presării pieselor comandate.

Agentele și filialele O.N.T. „Carpați” din toată țara au pus în vânzare locuri pentru odihnă și tratament balnear în trimestrul I/1964.

Pentru odihnă se vînd locuri la:

Sinaia, Bușteni, Predeal, Păltiniș—Sibiu, Borsec, Sovata, Tușnad, pe serii de 12 zile sau durate mai mici, pînă la 3 zile.

Pentru tratamente balneare se vînd locuri în următoarele stațiuni:

— boli reumatismale — serii de 18 zile la:

Govora, Herculane, Ocna Sibiului, Bazna, Victoria 1 Mai, Victoria 9 Mai, Sovata, Pucioasa;

— boli digestive — serii de 18 zile la: Olănești, Căciulata, Slănic-Moldova, Singeorz-băi;

— pentru tratament de urologie — serii de 18 zile la: Olănești, Căciulata;

— pentru boli ale căilor respiratorii: serii de 20 de zile la Govora;

— boli cardio-vasculare — serii de 20 de zile la: Buziaș, Borsec, Vatra Dornei;

— boli ginecologice — serii de 20 de zile la: Ocna Sibiului, Bazna, Sovata.

— boli endocrinologice — serii de 20 de zile la Borsec.

În acest sezon se acordă reduceri de tarife: 10-15% la tratament balnear și 20-25% la odihnă.

Tarifele variază după salariu sau pensie, între 20-31 lei pe zi la tratament și 15-23 lei pe zi la odihnă.

Pentru copii în vîrstă de 7-14 ani se acordă o reducere de 50% din tariful de cazare, iar pentru copii sub 7 ani, dacă nu se solicită pat separat, se plătește numai 50% din costul mesei.

Posesorii de bilete O.N.T. „Carpați” beneficiază de 50% reducere pe calea ferată și autobuze.

Eliberarea biletelor de odihnă se face pe baza adeverințelor de salariu sau talonul de pensie, iar pentru tratamentul balnear și pe baza fișelor medicale.

Agentele și filialele O.N.T. „Carpați” rezervă locuri în stațiuni și pentru grupuri organizate de întreprinderi, instituții etc.

Un muzeu original

Printre instituțiile de cultură din Riga atrage atenția muzeul — unic în felul lui — de istorie a medicinei. Muzeul poartă numele întemeietorului său, cunoscutul medic și om de știință Ieton Paul Stradini.

Călătorind mult prin Uniunea Sovietică și în străinătate doctorul Stradini a adunat cărți străvechi și diferite obiecte legate de istoria științei medicale. Colecțiile lui unice au stat la baza muzeului cărui guvernul R. S. S. Letone i-a pus la dispoziție un excelent imobil cu patru etaje în plin centru al capitalei.

Muzeul are șase secții: istoria medicinei în perioada comunei primitive, a feudalismului, a capitalismului, istoria medicinei sovietice, a medicinei republicilor baltice și istoria farmaciei.

Printre exponatele muzeului un deosebit interes prezintă inventarul străvechilor farmacii (inclusiv cel din Evul mediu), primele microscopice, instrumente medicale primitive din epoci foarte îndepărtate, amulete aparținând diferitelor popoare etc. Cele 10 000 de cărți citează numărul fondului muzeului și ele exemplare rarissime ca de exemplu: „Despre structura corpului omenesc”, Basel 1555; Lucrările de medicină ale lui Avicenna în 5 volume, Veneția 1564. Lucrările lui Paracelsus în 13 volume, 1575; un vechi manual de medicină din 1747, câteva manuscrise de specialitate rusești din secolul XVIII ș.a.

În curând se vor deschide noi secții consacrate istoriei medicinei din vechea Chină, Egipt, Grecia, Roma.

Muzeul poartă o corespondență intensă cu savanții sovietici și străini. Anul trecut numărul scrișorilor de acest gen s-a ridicat la 200. Mulți oferă muzeului cărți de medicină vechi, fotografii rare, instrumente interesante. Academicianul E. Pavlovski, de exemplu, a trimis fotocopii după lucrările expediției împotriva bolilor parazitare, cărți despre primii ani ai activității de ocrotire a sănătății în U.R.S.S., materiale despre medicina chineză etc. Profesorul I. Sarkizov-Serazini a donat muzeului zeci de cărți medicale foarte vechi.

În cursul anului trecut muzeul a fost vizitat de peste 50 000 de oameni — savanți, medici din diferite țări ale lumii, muncitori, studenți, elevi. Vizitatorii și-au notat impresiile entuziaste în cartea de onoare. John Franck de la Institutul de cercetare a creierului de pe lângă Universitatea din California a scris: „Una din cele mai puternice impresii pe care mi-a lăsat-o vizita la Riga a fost acest minunat muzeu în care e atât de bine înfățișată istoria dezvoltării medicinei. Niciodată și nicăieri n-am văzut nimic asemănător și întotdeauna îmi voi aminti de el ca de o realizare uimitoare”.

Profesorul A. Lipschitz din Chili a scris în cartea de onoare: „Am rămas uimit făcând cunoștință cu o colecție de istorie a medicinei cum nu mai există alta în lume”.

Herta Hausen

Directoare a Muzeului de istorie a medicinei — Riga

Campionul mondial de șah Tigran Petrosian a fost oaspetele membrilor corpului diplomatic din Moscova. Întâlnirea s-a încheiat cu un simultan de șah.

Pentru o ținută frumoasă

Frumusețea și sănătatea fizică sînt noțiuni aproape identice. Cînd spunem despre un om că este frumos avem în vedere nu numai trăsăturile feței sau linia corpului, ci și ținuta lui corectă: o atitudine frumoasă și firească, știința de a sta și de a se așeza, un mers ușor și degajat.

Cum se capătă o ținută frumoasă? Pentru asta e nevoie ca încă din copilărie să vă învățați să mergeți corect: cu capul sus, cu spatele drept, cu pași siguri, fără a depărta picioarele, fără a vă legăna, fără a da prea tare din miini. Subliniem în mod special că e foarte urît cînd în timpul mersului șoldurile se mișcă prea vizibil.

Nu toți știu să stea bine pe scaun, în fotoliu, pe divan. Mulți se tolănesc stînd astfel aproape culcați, rezemîndu-se pe brațele fotoliului, proptindu-și obrazul în palmă. Unii, stînd pe scaun, iau pozele cele mai ciudate: sau se așează incomod chiar la margine, sau se trag prea în fund, sau neglijează poziția incorectă, curbata a spatelui, sau își încolăcesc picioarele pe după picioarele scaunului. A te ține corect înseamnă nu numai a sta drept, ci și a ști să apreciezi centrul de greutate al corpului.

Pentru a căpăta o ținută corectă e absolut necesar să știi să stai frumos și degajat ținîndu-ți corpul drept. O uriașă influență în dobîndirea unei ținute corecte au exercițiile fizice și sportul. Gimnastica regulată (care poate fi practică și acasă, și la școală, și la locul de muncă) contribuie la dezvoltarea fizică a omului și îi sporește capacitatea de lucru. Așa cum a subliniat cosmonautul nr. 5, Valeri Bîkovski, exercițiile fizice l-au ajutat să-și mențină capacitatea de lucru în tot timpul zborului. Deosebit de utilă este gimnastica de dimineață făcută zilnic. Ea poate fi practică de oameni de toate vîrstele, inclusiv de cei care nu se bucură de o sănătate de fier. Bineînțeles, ei o vor face după o prealabilă consultare a medicului.

Excursiile turistice, sportul — toate acestea nu numai că întăresc sănătatea, corectează ținuta, ci dau și bună dis-

poziție, un sentiment de siguranță și optimism.

Munca fizică contribuie și ea la formarea unui om sănătos, armonios dezvoltat fiziceste. Încă la vremea lui filozoful antic grec Aristotel afirma că „nimic nu istovește și nu distruge mai mult omul decît o îndelungată inactivitate fizică”.

Într-adevăr, cele mai dese cazuri de ținută proastă, spate încovoiat, mers urît se întîlnesc printre cei care duc un trai sedentar, care au exclusiv tot din viața lor munca fizică și privesc cu dispreț gimnastica și sportul. Exercițiile fizice sînt necesare tuturor, iar intelectualilor cu atît mai mult.

Trebuie de asemenea să amintim de pericolul pe care îl reprezintă abuzul de mîncare. El duce obligatoriu la îngrișare. Zicîndu-și că „organismul își cunoaște singur măsura”, unii oameni nu au nici o limită la mîncare. Dacă la asta se mai adaugă și o viață sedentară și refuzul de a practica exercițiile fizice, urările sînt atît de rele încît nici un fel de cură și nici un medic nu mai pot da un ajutor esențial.

A. Maskulia

Intîmplarea pe care vrem să v-o povestim a avut loc în curtea imobilului cu nr. 9-17 de pe strada Novaia. În fiecare dimineață ies în curte copiii din bloc și se joacă. Joacă de-a lor: cu nisip, cu mingea. Dar cînd Petka de la scara B a mușcat-o de ureche pe Nadenka de la scara A, iar Vovka a desenat cu creta pe gard ceva abstract care amintea de ceva concret, părinții s-au alarmat. Convocînd o sedință fulger la care au participat:

mame — șapte
bunicuțe — nouă
bunici — trei
străbunici — una,

au hotărît în unanimitate ca zilnic un părinte sau un bunic să facă de serviciu în curte.

A doua zi prima imputernicită a sfatului părintesc, Matilda Ivanovna, străbunica micuțului Vitka de patru ani, stătea pe scăunel și urmărea cu ochi vigilenți forfota peștișă a copiilor. În tinerețe Matilda Ivanovna a fost profesoară de franceză, de aceea își însoțea supravegherea cu mici exclamații de tandrețe:

— Lidocika, mon ange, nu-i frumos să tragi pisoiul de coadă.
— Petenka! De ce ți-ai presărat nisip în pantofiori? Ce n'est pas bien!

S-a întîmplat, chiar în acea primă zi a însemnatei reforme, să treacă pe acolo Valea Oreșkina, studentă la facultatea de ziaristică. Valea făcea practică la redacția unui ziar și era în

căutarea unui subiect pentru rubrica „Noul în jurul nostru”. În clipa cînd intra în curte, Matilda Ivanovna tocmai spunea:

— Viktor, mon ange, de ce o tragi pe Natașa de codițe? O, mon Dieu!

După cîteva zile în ziar a apărut un articol intitulat „O inițiativă valoroasă”, în care autorul arăta că în curtea blocu-

să spunem că mătușa Frosea este o femeie simplă, bună și blîndă, dar nu poate fi socotită o erudită. Și nu știe nici franțuzește.

— Dumneata ești responsabilă terenului pentru copii? — a întrebat sever cetățeanca cu servieta.

— Azi eu — i-a răspuns mătușa Frosea.

— Și de ce nu porți halat?

Cum a fost desființat un teren nepedagogic

— Schiță umoristică de B. Iudin —

lui nr. 9-17 de pe strada Novaia a luat ființă, pe baze obștești, un teren pentru copii unde micuții sînt nu numai educați în spiritul unor înalte principii morale, ci învață și limbi străine.

Articolul n-a trecut neabăgat în seamă. Chiar a doua zi după publicarea lui, în curtea cu pricina și-a făcut apariția o femeie de vîrstă mijlocie, cu o expresie științifico-pedagogică pe față și o servietă neagră la subțioară. Servieta era așa de umflată de parcă ar fi avut înăuntru un pepene verde. După ce a cercetat cu privirea peisajul vesel și zgomotos, femeia cu servieta s-a îndreptat spre scăunelul pe care stătea „ofiterul de serviciu”, de data aceasta bunică micuțului Serioja, mătușa Frosea. Trebuie

— Halat? — s-a mirat mătușa Frosea. Cînd am fost soră de caritate în război, am purtat halat. Dar acum de ce să port?

— Curios! — a exclamat inspectoarea. Și ce studii ai?

— Cam puțin! — a ris mătușa Frosea. Am mers doar două ierni la școală. După aceea am pascut gîștele la boier. Era pe vremea țarului.

Cetățeanca cu servieta a făcut o însemnare în cartea și a continuat cu întrebările.

— Și copiii cu ce se ocupă?

— Păi se joacă. Cu mingea, cu nisip...

— Dar cîtece îi învațați?

— Cîntă și ei cînd vor. Lidocika, vino, fetișo, și cîntă-i lui tanti un cîntec. Tanti e bună.

Lidocika s-a uitat neîncrezătoare la femeia necunoscută.

Apoi a oftat și, hotărîndu-se brusc, a început:

— Curge Volga mea la vale, Iar eu am treizeci de ani...

— Ce coșmar! — a strecurat printre dinți tanti cea bună și a făcut o însemnare nimicitoare în cartea.

Iar mătușa Frosea simțind că repertoriul Lidocikăi n-a fost pe placul severei vizitatoare, a spus pentru a o scuza pe fetiță:

— La grădiniță ar învăța altfel de cîntece. Dar raionul nostru e nou și încă nu sînt destule grădinițe.

— Față de anul trecut rețeaua de instituții pentru copii în raionul nostru a crescut cu 11,50 la sută — a pus-o la punct, uscat, vizitatoarea. După care a anunțat-o pe un ton sentențios: — Nu putem fi de acord cu existența acestui teren. El nu corespunde normelor pedagogice.

Mătușa Frosea, care nu pricepea subtilitatea acestei terminologii, s-a fisticit. Noroc că tocmai venea Egor Stepanovici, bunicul lui Petea. Lămurindu-se din mers despre ce e vorba, Egor Stepanovici a intervenit în discuție:

— Nu vă necăjiți — i-a spus el femeii cu servieta. Scrieți în cartea că nepedagogic teren a fost desființat. Și plecați liniștită.

A doua zi, ca și înainte, copiii se jucau în curte sub stricta supraveghere a Matildei Ivanovna căreia îi venise iar rîndul să facă de serviciu. În larma veselă se auzea din cînd în cînd:

— Natașenka, ma chère, vino la mine să-ți împletesc codițele.

— Viktor! Mă superi! Se poate să împingi fetița! Fi donec!...

50 000 de timbre

Viborg, bulevardul Kutuzov nr. 33, apartamentul 23, regiunea Leningrad. Pe adresa aceasta se primesc zilnic scrisori din Uniunea Sovietică și din străinătate. Pe numele cui vin ele?

Adresantul este cunoscutul filatelist Konstantin Paderin care poartă corespondență cu sute de filателиști sovietici și străini.

Konstantin Paderin, pînă de curînd contabil, azi pensionar, colecționează timbre de peste 40 de ani. Numărul lor a trecut de 50 000. Foarte bogate sînt exponatele pe tema: cosmos, sport, floră și faună, reproduceri de tablouri celebre. Colecționarul din Viborg are peste 10 000 de timbre de acest fel.

Paderin este președintele cercului orașonec al filateliștilor. În fiecare duminică colecționarii din Viborg se adună la Casa de cultură unde se pun la curent cu noutățile filatelice, fac schimb de dublete etc.

Recent, la inițiativa lui Konstantin Paderin, s-a organizat o expoziție în care timbrele au fost aranjate pe teme: „Lenin și Revoluția din Octombrie”, „Cosmos”. Ordinele și medalile Uniunii Sovietice, „Transporturi” etc.